

Prima pagină>Bani/Creanțe pecuniare>Insolvență/faliment

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [pt](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Swipe to change

portugheză

Insolvență/faliment

Portugalia

1 Împotriva cui se poate declanșa o procedură de insolvență?

Notă prealabilă:

Temeiul juridic al informațiilor furnizate în prezentul dosar este, în esență, Codul privind insolvența și redresarea întreprinderilor (Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas), aprobat prin Decretul-lege nr. 53/2004 din 18 martie 2004 și revizuit cel mai recent prin Decretul-lege nr. 84/2019 din 28 iunie 2019 și care va fi denumit în continuare „CIRE”, conform abrevierii din limba portugheză.

CIRE poate fi consultat în limba portugheză, în principiu în versiunea cea mai actualizată, pe site-ul Parchetului General al districtului Lisabona:

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=85&tabela=leis

Având în vedere recomandarea Comisiei Europene ca la prezentul chestionar să se răspundă în detaliu, natura extrem de specializată a întrebărilor și cerința care rezultă din articolul 86 din Regulamentul (UE) 2015/848 ca punctele de contact ale Rețelei judiciare europene în materie civilă și comercială să furnizeze informații privind dreptul intern pentru a sprijini profesioniștii care se ocupă de cazuri transfrontaliere de insolvență din alte state membre, în multe dintre răspunsurile de mai jos am ales să citez dispozițiile legale aplicabile fiecărei situații. Am procedat astfel pentru a evita orice eventuală inexactitate în informațiile tehnice solicitate și deoarece am considerat că înlocuirea conținutului acestor dispoziții cu o explicație diferită ar avea ca rezultat un text mai lung. În alte cazuri am considerat că este suficient să fac o trimitere la dispozițiile legale, fără a le cita, și să fac un rezumat al situației respective, căreia acestea i se aplică.

Răspunsurile din prezentul dosar conțin informații privind procedura de insolvență menționată la articolul 1 alineatul (1) din CIRE.

Pe lângă procedura de insolvență în sine, CIRE prevede, de asemenea, două proceduri speciale: procedura specială de restructurare sau de „revitalizare” menționată la articolul 1 alineatul (2) din CIRE și procedura specială pentru acordul de plată menționată la articolul 1 alineatul (3) din CIRE. Informații privind aceste două proceduri speciale pot fi găsite în răspunsul la întrebarea 2.

Informațiile puse la dispoziția publicului în cadrul procedurii de insolvență [prevăzute la articolul 24 din Regulamentul (UE) 2015/848], în cadrul procedurii speciale de revitalizare și al procedurii de acord de plată pot fi consultate pe Citius, site-ul pentru instanțe judecătorești pus la dispoziție de Ministerul Justiției:

<https://www.citius.mj.pt/portal/consultas/ConsultasCire.aspx>

TIPURI DE PROCEDURI

Articolul 1 din CIRE prevede trei tipuri diferite de proceduri care pot fi inițiate cu privire la diferite categorii de creditori:

procedura de insolvență, care se poate aplica societăților sau persoanelor fizice;

procedura specială de revitalizare, care se aplică doar societăților (articolele 17-A - 17-J din CIRE);

procedura specială de acord de plată, care se poate aplica oricărui debitor, altul decât o societate (articolele 222-A - 222-J din CIRE).

Articolul 1 din CIRE prevede următoarele:

„Articolul 1

Scop

1 - Procedura de insolvență constă într-un proces universal de executare silită, care are scopul de a despăgubi creditorii în maniera prevăzută într-un plan de insolvență bazat pe redresarea societății prin intermediul masei bunurilor care face obiectul insolvenței sau, atunci când acest lucru nu este posibil, pe lichidarea activelor debitorului și repartizarea produsului obținut între creditori.

2 - Atunci când o societate se află într-o situație economică dificilă sau într-o situație de insolvență iminentă, aceasta poate solicita instanței judecătorești să inițieze o procedură specială de revitalizare, în conformitate cu articolele 17-A - 17-J.

3 - Atunci când un debitor de orice altă natură se află într-o situație economică dificilă sau într-o situație de insolvență iminentă, acesta poate solicita instanței judecătorești să inițieze procedura specială de acord de plată prevăzută la articolele 222-A - 222-J.”

În special, articolul 2 din CIRE prevede că procedura de insolvență poate fi inițiată împotriva:

oricărui persoane fizice sau juridice

sucesiunii vacante

asociațiilor care nu au personalitate juridică și comisiilor speciale

societăților de drept civil

societăților comerciale sau societăților de drept civil care au o formă comercială până la data înregistrării finale a contractului prin care sunt constituite

cooperativelor, înainte de înregistrarea constituirii acestora

societăților cu răspundere limitată cu asociat unic

oricărui altor patrimonii autonome.

Procedura de insolvență nu poate fi inițiată împotriva:

persoanelor juridice de drept public sau entităților corporative publice

întreprinderilor de asigurare, instituțiilor de credit, societăților financiare, firmelor de investiții prestatoare de servicii care implică deținerea de fonduri sau de

valori mobiliare care aparțin părților terțe, și nici organismelor de plasament colectiv, deoarece procedura de insolvență este incompatibilă cu regimurile

speciale prevăzute pentru aceste entități.

2 Care sunt condițiile de deschidere a unei proceduri de insolvență?

PROCEDURA DE INSOLVENȚĂ

Condițiile pentru deschiderea procedurii de insolvență prevăzute la articolul 1 alineatul (1) din CIRE:

Procedura de insolvență se poate baza pe redresarea societății sau pe lichidarea activelor și plata creditorilor.

În cadrul procedurii de insolvență, articolele 235-266 din CIRE stabilesc, de asemenea, dispoziții specifice pentru insolvența persoanelor fizice, inclusiv a persoanelor care nu desfășoară activități comerciale și a proprietarilor de întreprinderi mici, precum și pentru insolvența ambilor soți.

Inițierea procedurii

Este posibilă deschiderea procedurii de insolvență atunci când sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 3 din CIRE:

„Articolul 3

Insolvență

1 - Un debitor este considerat insolubil atunci când acesta se află în imposibilitatea de a-și îndeplini obligațiile scadente.

2 - Persoanele juridice și patrimoniile autonome pentru ale căror datorii nicio persoană fizică nu răspunde personal și nelimitat, în mod direct sau indirect, sunt considerate, de asemenea, insolubile atunci când pasivele sunt în mod evident mai mari decât activele, evaluate în conformitate cu standardele contabile aplicabile.

3 - Dispozițiile de la alineatul anterior nu se aplică atunci când activele sunt mai mari decât pasivele, evaluate în conformitate cu următoarele norme:

- a) în rândul activelor și al pasivelor, se iau în considerare elementele identificabile, chiar și atunci când acestea nu apar în bilanț, la valoarea lor justă;
- b) atunci când debitorul deține o societate, evaluarea se bazează pe perspectiva de continuitate sau de lichidare, în funcție de situația care este mai probabilă, dar, în orice caz, excluzând rubrica de transfer comercial;
- c) nu sunt incluse în pasive datorii care necesită doar plata prin fonduri distribuibile sau prin activele rămase după onorarea sau garantarea drepturilor altor creditori ai debitorului.

4 - Insolvența iminentă va fi considerată echivalentă cu insolvența efectivă atunci când un debitor declară insolvența.”

Legitimare activă și pasivă

În plus, articolele 18, 19 și 20 din CIRE, citate mai jos, definesc cine poate să solicite și cine trebuie să declare insolvența și în ce circumstanțe:

„Articolul 18

Obligația de a declara insolvența

1 - Un debitor trebuie să solicite declararea insolvenței sale în termen de 30 de zile de la data la care ia cunoștință de insolvența în cauză, astfel cum se descrie la articolul 3 alineatul (1), sau la data la care acesta ar fi trebuit să aibă cunoștință de insolvență.

2 - Persoanele fizice care nu dețin o societate la data insolvenței sunt scutite de obligația de a declara insolvența.

3 - Atunci când un debitor este proprietarul unei societăți, trebuie să se presupună cunoașterea situației de insolvență după o perioadă de cel puțin trei luni de la neîndeplinirea generală a oricărui tip de obligații prevăzute la articolul 20 alineatul (1) litera (g).”

„Articolul 19

Cine poate solicita insolvența?

Atunci când un debitor nu este persoană fizică aptă, de declararea insolvenței va fi responsabilă persoana juridică respectivă sau, în caz contrar, va fi responsabil oricare dintre administratori.”

„Articolul 20

Alte persoane și entități care pot solicita insolvența

1 - Declararea insolvenței unui debitor poate fi solicitată de către persoana responsabilă din punct de vedere legal de datorii, de către orice creditor, chiar dacă acesta este condiționat și indiferent de natura creanței, sau de către ministerul public, reprezentând entitățile ale căror interese îi sunt încredințate legal, atunci când se produce oricare dintre următoarele situații:

- a) suspendarea generală a plății obligațiilor restante;
- b) neîndeplinirea uneia sau a mai multor obligații care, din cauza sumei implicate sau a circumstanțelor neîndeplinirii, demonstrează incapacitatea debitorului de a-și îndeplini imediat majoritatea obligațiilor;
- c) sustragerea proprietarului societății sau a administratorilor debitorului ori părăsirea sediului social al societății sau a locului de desfășurare a activității principale, în legătură cu lipsa de bonitate a debitorului și în lipsa numirii unui înlocuitor pentru bonitate;
- d) dispersarea, abandonarea, lichidarea grăbită sau distructivă a activelor și constituirea fictivă de credite;
- e) insuficiența activelor care pot fi confiscate pentru a plăti creanța respectivă în cadrul procedurii de executare silită inițiată împotriva debitorului;
- f) neîndeplinirea obligațiilor prevăzute într-un plan de insolvență sau de plată, astfel cum se prevede la articolul 218 alineatul (1) litera (a) și alineatul (2);
- g) neachitarea în general, în perioada anterioară de șase luni, a oricăruia dintre următoarele tipuri de datorii:
  - i) impozit;
  - ii) contribuții și cotizații de asigurări sociale;
  - iii) datorii rezultate dintr-un contract de muncă sau din încălcarea ori rezilierea unui astfel de contract;
  - iv) plăți pentru orice tip de leasing, inclusiv leasing financiar, plăți ale prețului de achiziție sau ale unui împrumut garantat printr-o ipotecă, cu privire la locul în care debitorul își desfășoară activitatea sau își are sediul social ori reședința;
  - h) în cazul în care debitorul este una dintre entitățile menționate la articolul 3 alineatul (2), atunci când acesta are pasive mai mari decât activele, astfel cum se indică în ultimul bilanț aprobat, sau este în întârziere cu mai mult de nouă luni în ceea ce privește aprobarea sau depunerea conturilor, dacă are obligația legală de a face acest lucru.

2 - Dispozițiile de la alineatul anterior nu aduc atingere posibilității de reprezentare a entităților publice în conformitate cu articolul 13.”

Forma și conținutul cererii

Motivele care trebuie prezentate și demonstrate pentru formularea unei cereri de insolvență sunt prezentate la articolele 23-25 din CIRE:

„Articolul 23

Forma și conținutul cererii

1 - Solicitarea deschiderii procedurii de insolvență sau solicitarea declarării insolvenței se efectuează printr-o cerere scrisă, în care sunt prezentate faptele care stau la baza declarării solicitate și prin formularea cererii corespunzătoare.

2 - În cerere, solicitantul trebuie:

- a) dacă este debitorul efectiv, să indice dacă se află deja în situație de insolvență sau dacă insolvența este doar iminentă și, în cazul unei persoane fizice, dacă pretinde scutirea de la pasivele rămase în conformitate cu dispozițiile titlului XII capitolul I;
- b) să identifice administratorii debitorului care sunt numiți legal și care ocupă efectiv acea funcție, precum și primii cinci creditori ai săi în ordinea mărimii, cu excepția solicitantului însuși;
- c) dacă debitorul este căsătorit, să identifice soțul/soția respectiv/respectivă și să indice regimul matrimonial;
- d) să atașeze un certificat de la registrul de stare civilă, de la registrul comerțului sau de la orice alt registru public aplicabil debitorului.

3 - Atunci când solicitantul nu poate să furnizeze informațiile și documentele atașate prevăzute la alineatul anterior, se solicită ca aceste informații și documente atașate să fie furnizate de către debitorul însuși.”

„Articolul 24

Documentele care trebuie puse la dispoziție de către debitor

1 - În cazul în care debitorul este solicitantul, împreună cu cererea trebuie furnizate următoarele documente:

- a) o listă alfabetică a tuturor creditorilor, cu indicarea respectivelor adrese ale acestora, a sumelor datorate, a datelor scadente și a naturii creanțelor respective, a garanțiilor de care aceștia beneficiază, precum și a posibilei existențe a unor relații speciale, în conformitate cu dispozițiile articolului 49;
- b) o listă și identificarea tuturor acțiunilor și a măsurilor de executare silită în curs existente împotriva debitorului;
- c) un document care să prezinte activitatea sau activitățile pe care le-a desfășurat debitorul în ultimii trei ani și sediile pe care acesta le deține, precum și motivele care, în opinia debitorului, au cauzat situația în care acesta se află;
- d) un document care să identifice persoana al cărei patrimoniu este administrat, în cazul în care este implicată o succesiune vacantă, partenerii, asociații sau membrii cunoscuți ai persoanei juridice, dacă este cazul, precum și, în alte situații în care insolvența nu se referă la o persoană fizică, persoanele care sunt responsabile din punct de vedere juridic de creanțele din cadrul insolvenței;
- e) o listă a activelor pe care le deține debitorul în regim de leasing, închiriere sau leasing financiar sau de vânzare sub rezerva proprietății, precum și a oricăror altor active și drepturi deținute, cu indicarea naturii acestora, a locului unde se află acestea, a datelor de înregistrare, dacă este cazul, a valorii de achiziție și a estimării valorii lor actuale;
- f) în cazul în care debitorul are o contabilitate organizată, conturile anuale legate de ultimele trei exerciții financiare, precum și respectivele rapoarte ale administratorilor, de supraveghere și de audit, avizele organismului de supraveghere și documentele de certificare juridică, dacă acestea sunt obligatorii sau dacă există, precum și informații privind modificările cele mai semnificative ale dreptului de proprietate, care au avut loc după data de raportare a celor mai recente conturi, precum și informații privind operațiunile care, din cauza naturii, a obiectului sau a dimensiunii lor, depășesc sfera de activitate curentă a debitorului;
- g) în cazul în care o societate este vizată de consolidarea conturilor, rapoartele de gestiune consolidate, conturile anuale consolidate și alte documente de raportare contabilă pentru ultimele trei exerciții financiare, precum și respectivele rapoarte de supraveghere și de audit, avizele organismului de supraveghere, documentele de certificare juridică și un raport privind tranzacțiile intragrup efectuate în aceeași perioadă;
- h) rapoarte și conturi speciale, precum și informații trimestriale și semestriale, pe bază individuală și consolidată, raportate la date ulterioare sfârșitului ultimului exercițiu financiar, pe care societatea are obligația de a le furniza în conformitate cu Codul valorilor mobiliare (Código dos Valores Mobiliários) și cu regulamentele Comisiei pieței valorilor mobiliare (Comissão do Mercado de Valores Mobiliários);
- i) o listă a personalului din serviciul debitorului.

2 - Debitorul are, de asemenea, următoarele obligații:

- a) să furnizeze un document prin care să fie confirmate competențele administratorilor care reprezintă debitorul, precum și o copie a documentului care cuprinde decizia de inițiere a cererii de către respectivul organ de conducere al întreprinderii, dacă este cazul;
- b) să justifice neprezentarea sau nerespectarea oricăruia dintre documentele prevăzute la alineatul (1).

3 - Fără a aduce atingere documentelor prezentate ulterior, în conformitate cu dispozițiile articolelor 223 și următoarele, cererea astfel prezentată de către debitor poate fi însoțită de un plan de insolvență.”

„Articolul 25

Cererea formulată de către o persoană diferită sau de către o entitate care are dreptul de a formula cererea

1 - În cazul în care cererea nu este prezentată de către debitorul însuși, persoana sau entitatea care solicită declararea insolvenței trebuie să justifice, în cererea inițială, natura și valoarea creanței sale sau responsabilitatea sa pentru creanțele privind insolvența, după caz și să furnizeze orice informații pe care le deține cu privire la activele și pasivele debitorului.

2 - De asemenea, solicitantul trebuie să furnizeze toate mijloacele de probă de care dispune și, în plus, are obligația de a prezenta martori în conformitate cu limitele prevăzute la articolul 511 din Codul de procedură civilă (Código de Processo Civil).”

Data de începere a procedurii și termene

Data de începere a procedurii și termenele pentru formularea opoziției și/sau pronunțarea deciziilor, precum și pentru decizia privind declararea insolvenței sunt prevăzute, în principal, la articolele 4, 27-30, 35 și 36 din CIRE:

„Articolul 4

Data de declarare a insolvenței și de începere a procedurii

1 - Ori de câte ori precizia poate fi un factor important, trimiterile făcute în prezentul cod la data declarării insolvenței trebuie să fie interpretate ca fiind data la care a fost pronunțată respectiva hotărâre.

2 - Toate termenele prevăzute în prezentul cod, care au ca punct final începerea procedurii de insolvență, acoperă, de asemenea, perioada cuprinsă între această dată și declararea insolvenței.

3 - În cazul în care insolvența este declarată în cadrul unei proceduri care ar fi trebuit să fie suspendată în conformitate cu articolul 8 alineatul (2) din cauza faptului că este în curs o procedură inițiată anterior împotriva aceluiași debitor, data de începere a acesteia din urmă va fi utilizată în sensul termenelor menționate la alineatul anterior. Acest lucru este valabil și în cazul în care este suspendată o procedură mai veche ca urmare a aplicării articolului 264 alineatul (3) litera (b).”

„Articolul 27

Evaluare preliminară

1 - La data distribuirii sau, dacă aceasta nu este fezabilă, în termen de cel mult trei zile lucrătoare de la aceasta, judecătorul:

- a) pronunță o respingere preliminară a cererii de declarare a insolvenței, în cazul în care aceasta este în mod vădit nefondată sau în cazul în care s-au produs în mod clar excepții inevitabile, care au cauzat întârzieri și de care judecătorul ar trebui să aibă cunoștință din oficiu;
- b) acordă solicitantului un termen maxim de cinci zile pentru a corecta viciile care pot fi îndreptate din cerere – în caz contrar, cererea va fi respinsă – în special în cazul în care aceasta nu îndeplinește cerințele legale sau nu este însoțită de documentele necesare, în situațiile în care lipsa acestora nu este justificată în mod corespunzător.

2 - În cazurile cererilor de insolvență, deciziile de respingere preliminară care nu sunt întemeiate, total sau parțial, pe lipsa documentelor prevăzute la articolul 24 alineatul (2) litera (a) vor fi publicate pe site-ul Citius în termenul prevăzut la articolul 38 alineatul (8) și vor conține informațiile menționate la articolul 37 alineatul (8).”

„Articolul 28

Declarația imediată a unei situații de insolvență

În cazul în care debitorul solicită deschiderea procedurii de insolvență, se consideră că acesta și-a recunoscut insolvența, fapt ce trebuie declarat în termen de cel mult trei zile lucrătoare de la distribuirea cererii inițiale sau, în cazul în care există vicii care pot fi îndreptate, de la corectarea acestora.”

„Articolul 29

Citarea debitorului

1 - Fără a aduce atingere articolului 31 alineatul (3), în cazul în care cererea nu a fost formulată de către debitor și nu există niciun motiv de respingere preliminară, judecătorul va dispune citarea personală a debitorului, în termenul prevăzut la articolul precedent.

2 - La comunicarea actelor de procedură, debitorul este informat cu privire la sancțiunile prevăzute la alineatul (5) din următorul articol și la faptul că documentele menționate la articolul 24 alineatul (1) trebuie să fie pregătite să fie transmise imediat practicianului în insolvență în cazul în care se declară insolvența.”

„Articolul 30

Opoziția debitorului

1 - Un debitor poate formula opoziție în termen de 10 zile, caz în care se aplică dispozițiile articolului 25 alineatul (2).

2 - Fără a aduce atingere dispozițiilor următorului alineat, la formularea opoziției, debitorul are obligația de a pune la dispoziție, sub sancțiunea neadmiterii respectivei opoziții, o listă a primilor cinci creditori ai săi în ordinea mărimii, cu excepția solicitantului, cu menționarea respectivului domiciliu al acestora.

3 - Opoziția debitorului față de declararea solicitată a insolvenței se poate baza pe lipsa unui fapt pe care să se întemeieze cererea sau pe inexistența unei situații de insolvență.

4 - Debitorului îi revine responsabilitatea de a dovedi solvabilitatea, pe baza contabilității obligatorii din punct de vedere legal, după caz, organizată în mod corespunzător și prezentată în mod corect, fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 3 alineatul (3).

5 - În cazul în care nu se renunță la audierea debitorului în conformitate cu articolul 12 și debitorul nu formulează o opoziție, faptele invocate în cererea inițială se consideră a fi acceptate în mod corespunzător și se declară insolvența în ziua lucrătoare de după sfârșitul perioadei menționate la alineatul (1), dacă respectivele fapte se încadrează în oricare dintre situațiile prevăzute în paragrafele de la articolul 20 alineatul (1).”

„Articolul 35

Ședință de discuții și judecată

1 - În cazul în care un debitor a formulat opoziție sau dacă nu s-a renunțat la audiere, este programată imediat o ședință de discuții și judecată în una din următoarele cinci zile și solicitantul, debitorul și toți administratorii numiți legal sau administratorii identificați în cererea inițială sunt notificați să participe personal sau să fie reprezentați legal în mod adecvat.

2 - În cazul în care debitorul sau reprezentantul numit nu participă la ședință, faptele invocate în cererea inițială se consideră a fi acceptate, dacă nu s-a renunțat la audierea debitorului în conformitate cu articolul 12.

3 - În cazul în care nu se produce situația descrisă la alineatul precedent, neparticiparea solicitantului sau a unui reprezentant se consideră a fi echivalentă cu retragerea cererii.

4 - Judecătorul va înregistra imediat, în funcție de caz, fie o hotărâre de declarare a insolvenței, dacă faptele invocate în cererea inițială se încadrează la articolul 20 alineatul (1), fie o hotărâre echivalentă cu retragerea cererii.

5 - În cazul în care ambele părți sau doar solicitantul sau reprezentantul acestuia participă la ședință, dar s-a renunțat la audierea debitorului, judecătorul pronunță un ordin de identificare a obiectului litigiului și enumeră aspectele de probă.

6 - Ulterior, se decide cu privire la creanțe, urmând imediat prezentarea probelor.

7 - După terminarea prezentării probelor, au loc pledoariile și instanța pronunță o hotărâre.

8 - În cazul în care hotărârea nu poate fi pronunțată imediat, aceasta este pronunțată în termen de cinci zile.”

„Articolul 36

Hotărârea de declarare a insolvenței

1 - În hotărârea de declarare a insolvenței, judecătorul:

a) specifică data și ora respectivei hotărâri și, în lipsa acestei specificări, se va considera că hotărârea în cauză a fost pronunțată la amiază;

b) identifică debitorul insolubil, specificând sediul social sau reședința acestuia;

c) specifică și stabilește reședința administratorilor debitorului, numiți legal și care ocupă în mod efectiv această funcție, precum și reședința debitorului, în cazul în care respectivul debitor este persoană fizică;

d) numește practicianul în insolvență, specificând adresa profesională a acestuia;

e) dispune că masa bunurilor care face obiectul insolvenței va fi administrată de către debitor, în cazul în care sunt îndeplinite cerințele prevăzute la articolul 224 alineatul (2);

f) dispune că debitorul va transmite imediat practicianului în insolvență documentele menționate la articolul 24 alineatul (1), care lipsesc încă din dosar;

g) impune punerea sub sechestrul, pentru predarea imediată către practicianul în insolvență, a documentelor contabile și a tuturor bunurilor debitorului, chiar dacă acestea sunt confiscate, gajate sau sechestrate ori deținute în orice mod și fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 150 alineatul (1);

h) dispune ca elementele care indică faptul că este posibil să fi avut loc o infracțiune să fie predate procurorului în scopurile corespunzătoare;

i) atunci când deține informații care justifică inițierea unei proceduri de examinare a culpabilității în cadrul insolvenței, declară deschisă această procedură, de natură completă sau limitată, fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 187;

j) stabilește un termen de cel mult 30 de zile pentru depunerea cererilor de admitere a creanțelor;

l) informează creditorii cu privire la obligația lor de a informa imediat practicianul în insolvență cu privire la orice garanții reale de care aceștia beneficiază;

m) informează debitorii părții insolubile cu privire la faptul că plățile pe care aceștia trebuie să le facă vor fi făcute către practicianul în insolvență, și nu către partea insolubilă;

n) stabilește o dată și o oră în următoarea perioadă de 45 până la 60 de zile pentru organizarea adunării creditorilor, prevăzută la articolul 156 și denumită „întrunire de evaluare a rapoartelor” sau declară, din motive rezonabile, renunțarea la această adunare.

2 - Dispozițiile părții finale a alineatului (1) litera (n) nu se aplică în situațiile în care se preconizează că va fi prezentat un plan de insolvență sau în cazul în care se decide că administrarea insolvenței va fi realizată de către debitor.

3 - În cazurile în care nu a fost stabilită nicio dată pentru organizarea întrunirii de evaluare a rapoartelor, în conformitate cu alineatul (1) litera (n) și orice parte interesată, în termenul stabilit pentru depunerea cererilor de admitere a creanțelor, solicită instanței să convoace o astfel de întrunire, judecătorul va stabili o dată și o oră pentru întrunire, într-o perioadă cuprinsă între 45 și 60 de zile de la hotărârea de declarare a insolvenței.

4 - În cazurile în care nu a fost stabilită nicio dată pentru organizarea întrunirii de evaluare a rapoartelor, în conformitate cu alineatul (1) litera (n), termenele prevăzute în prezentul cod, calculate în funcție de organizarea acestei întruniri, sunt calculate în funcție de a 45-a zi de la data hotărârii de declarare a insolvenței.

5 - Un judecător care a hotărât să nu se organizeze o întrunire de evaluare a rapoartelor trebuie, la data hotărârii, să adapteze calendarul procedurii la acest fapt, ținând seama de cazul specific respectiv.”

Notificarea și publicarea hotărârii

Normele privind notificarea și publicarea hotărârii de declarare a insolvenței sunt prevăzute la articolele 37 și 38 din CIRE:

„Articolul 37

Notificarea privind hotărârea și citarea

- 1 - Administratorii debitorului a căror reședință a fost stabilită sunt notificați personal cu privire la hotărâre în conformitate cu dreptul procedural privind citarea și în maniera prevăzută de acesta. De asemenea, acestora le sunt transmise copii ale cererii inițiale.
- 2 - Fără a aduce atingere niciunei notificări ce se dovedește a fi necesară conform legislației muncii, mai exact cu privire la Fondul de garantare a salariilor, procurorul, Institutul asigurărilor sociale, solicitantul declarării insolvenței și debitorul sunt notificați, de asemenea, cu privire la hotărâre, în condițiile prevăzute pentru citare, în cazul în care hotărârea nu a fost înmănată deja personal, în cadrul procedurii, debitorului și, dacă debitorul este proprietarul unei societăți, comitetului lucrătorilor.
- 3 - Primii cinci creditori cunoscuți în ordinea mărimii, cu excepția solicitantului, sunt notificați în conformitate cu dispozițiile alineatului (1) sau prin scrisoare recomandată, în funcție de faptul dacă aceștia au sau nu reședința obișnuită, sediul social sau domiciliul în Portugalia.
- 4 - Creditorii cunoscuți care au reședința obișnuită, domiciliul sau sediul social legal în alt stat membru decât cel în care este inițiată procedura, inclusiv autoritățile fiscale și organismele de asigurări sociale din respectivele state membre sunt notificate (notificați) imediat prin scrisoare recomandată, în conformitate cu articolul 54 din Regulamentul (UE) 2015/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015.
- 5 - În cazul în care există creanțe în numele statului, al instituțiilor publice care nu sunt întreprinderi de stat sau al instituțiilor de asigurări sociale, aceste entități sunt notificate prin scrisoare recomandată.
- 6 - Dispozițiile de la alineatele anterioare nu exclud posibilitatea de notificare și citare prin mijloace electronice, în conformitate cu un ordin ministerial de punere în aplicare emis de Ministerul Justiției.
- 7 - Alți creditori și alte părți interesate sunt notificate prin comunicare publică, cu o perioadă de grație de cinci zile, afișată la sediul social sau la reședința debitorului, la sediile debitorului și chiar la instanța judecătorească și printr-un anunț publicat pe site-ul Citius.
- 8 - Comunicările publice menționate la alineatul anterior trebuie să indice numărul cauzei, perioada de grație și posibilitatea de a face recurs sau de a formula obiecții și trebuie să conțină informațiile prevăzute la articolul 36 literele (a)-(e) și (l)-(n), precizându-se faptul că termenul pentru recurs, obiecții și cererile de admitere a creanțelor începe numai la sfârșitul perioadei de grație și că respectiva perioadă de grație se calculează de la data publicării comunicării menționate la alineatul anterior.”

„Articolul 38

Publicare și înregistrare

[...]

- 2 - Declaraarea insolvenței și numirea unui practician în insolvență sunt înregistrate în mod automat, pe baza certificatului respectiv, transmis în acest scop de către greafă:
  - a) la registrul de stare civilă, dacă debitorul este persoană fizică;
  - b) la registrul comerțului, dacă există fapte legate de debitorul insolubil care fac obiectul acestei înregistrări;
  - c) la orice entitate responsabilă pentru orice alt tip de înregistrare care poate fi aplicabilă debitorului.
- 3 - Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 43 alineatul (5) din Codul de carte funciară (Código de Registo Predial), declararea insolvenței se înregistrează, de asemenea, în cartea funciară cu privire la activele care fac parte din masa bunurilor care face obiectul insolvenței, pe baza unui certificat judiciar de hotărâre definitivă de declarare a insolvenței, în cazul în care serviciul de înregistrare nu poate să acceseze informațiile necesare prin mijloace electronice și, de asemenea, pe baza unei declarații emise de practicianul în insolvență care a identificat activele.
- 4 - Atunci când înregistrarea prevăzută la alineatul anterior este efectuată în mod provizoriu, acest lucru se realizează pe baza informațiilor de pe pagina web a instanței, în conformitate cu alineatul (6) litera (b) și pe baza declarației practicianului în insolvență care a identificat activele.
- 5 - În cazul în care există înregistrări privind achiziții sau recunoașterea dreptului de proprietate sau simpla posesie în favoarea oricărei persoane alta decât partea insolubilă cu privire la activele care fac parte din masa bunurilor care face obiectul insolvenței, practicianul în insolvență trebuie să atașeze la dosarul cauzei un certificat privind respectivele înregistrări.
- 6 - Grefa:
  - a) înregistrează în mod automat declararea insolvenței și numirea practicianului în insolvență în registrul informatic de executări silite stabilit prin Codul de procedură civilă;
  - b) înregistrează includerea acestor informații, precum și termenul acordat pentru creanțe, pe pagina web a instanței;
  - c) notifică Banca Portugaliei (Banco de Portugal) cu privire la declararea insolvenței, astfel încât aceasta să facă înregistrarea necesară în baza sa de date centrală de risc de credit.
- 7 - Adresa profesională a practicianului în insolvență va fi indicată în înregistrarea numirii respectivului practician.
- 8 - Orice publicare și înregistrare a hotărârii va fi efectuată în termen de cinci zile.
- 9 - Publicarea și înregistrarea publică a deciziei de inițiere a procedurii de insolvență în străinătate și, dacă este cazul, a deciziei de numire a practicianului în insolvență, menționată la articolele 28 și 29 din Regulamentul (UE) 2015/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015, trebuie să fie solicitate la instanța din Portugalia din zona în care se află sediul debitorului sau, în caz contrar, la Tribunalul comercial din Lisabona (Juízo de Comércio de Lisboa). Instanța poate solicita o traducere autorizată, efectuată de o persoană competentă în acest sens în conformitate cu legislația unui stat membru al Uniunii Europene.
- 10 - Fără a aduce atingere dispozițiilor de la alineatul anterior, dacă legislația statului în care are loc procedura de insolvență prevede modalități de înregistrare necunoscute în legislația din Portugalia, înregistrarea se stabilește pe baza legislației care prezintă cele mai mari similitudini.
- 11 - Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 9, publicarea prevăzută la articolul 29 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2015/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015 va fi stabilită automat de către departamentele de înregistrare competente, în cazul în care debitorul deține un sediu situat în Portugalia.”

Măsuri asigurătorii

Posibilitatea de a dispune măsuri asigurătorii este prevăzută la articolul 31 din CIRE:

„Articolul 31

Măsuri asigurătorii

- 1 - În cazul în care există preocupări justificate privind faptul că poate avea loc o administrare defectuoasă, judecătorul va dispune, în mod automat sau la cererea solicitantului, măsurile asigurătorii considerate a fi necesare sau adecvate pentru a opri degradarea patrimoniului debitorului, până la pronunțarea hotărârii.
- 2 - Măsurile asigurătorii pot consta în numirea unui administrator judiciar provizoriu, cu competențe exclusive pentru a administra patrimoniul debitorului sau pentru a sprijini debitorul la respectiva administrare.

3 - Punerea în aplicare a măsurilor asigurătorii poate avea loc înainte de notificarea debitorului, în cazul în care această măsură timpurie este considerată esențială pentru a evita periclitarea efectului util. Totuși, respectiva notificare nu poate fi transmisă, în niciun caz, la mai mult de 10 zile de la expirarea termenului care s-ar aplica în caz contrar.”

PROCEDURA SPECIALĂ DE REVITALIZARE

Condițiile pentru deschiderea procedurii speciale de revitalizare prevăzute la articolul 1 alineatul (2) din CIRE:

A doua procedură menționată anterior, prevăzută la articolul 1 alineatul (2) din CIRE, este procedura specială de revitalizare (PER – *Processo Especial de Revitalização*), care poate fi solicitată de către o societate care se confruntă cu dificultăți economice sau se află într-o situație de insolvență iminentă.

Scopul și formalitățile pentru o procedură specială de revitalizare

Scopul procedurii speciale de revitalizare, cererea de inițiere a acesteia, formalitățile asociate cu aceasta și noțiunea de situație economică dificilă sunt prevăzute la articolele 17-A, 17-B și, respectiv, 17-C din CIRE.

„Articolul 17-A

Scopul și natura procedurii speciale de revitalizare

1 - Procedura specială de revitalizare are scopul de a permite unei societăți care se dovedește a fi într-o situație economică dificilă sau în pericol iminent de insolvență, dar care poate fi încă redresată, să negocieze cu respectivii săi creditori, astfel încât să poată să încheie cu aceștia un acord care să conducă la revitalizarea societății.

2 - Procedura menționată la alineatul anterior poate fi utilizată de către orice societate care, printr-o declarație scrisă și semnată, atestă faptul că îndeplinește condițiile necesare pentru revitalizare și prezintă o altă declarație, semnată cu cel mult 30 de zile în prealabil de către un contabil autorizat sau un auditor statutar, ori de câte ori este impusă de lege revizuirea conturilor, prin care să se ateste faptul că societatea nu se află într-o situație actuală de insolvență conform criteriilor prevăzute la articolul 3.

3 - Procedura specială de revitalizare are caracter de urgență și se aplică toate normele prevăzute în prezentul cod, care nu sunt incompatibile cu caracterul acesteia.”

„Articolul 17-B

Noțiunea de situație economică dificilă

În sensul prezentului cod, o societate se află într-o situație economică dificilă atunci când se confruntă cu dificultăți grave în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor care îi revin din cauza unei lipse de lichidități sau dacă societatea nu poate să obțină credit.”

„Articolul 17-C

Cerere și formalități

1 - Procedura specială de revitalizare începe la cererea societății și a unui creditor sau a unor creditori care, neavând legătură specială cu societatea, au creanțe conexe, care nu sunt cu rang inferior, de cel puțin 10 % conform alineatului (3) litera (b), printr-o declarație scrisă de inițiere a unor negocieri care să conducă la revitalizarea societății prin intermediul unui plan de redresare aprobat.

2 - Declarația menționată la alineatul anterior este semnată și datată de către toți declaranții respectivi.

3 - Societatea sesizează instanța competentă pentru a-i declara insolvența, printr-o petiție care cuprinde cererea sa, astfel cum se menționează la alineatul (1), însoțită de următoarele elemente:

a) declarația scrisă menționată mai sus;

b) o copie a documentelor enumerate la articolul 24 alineatul (1), care rămân disponibile la grefă pentru a fi consultate de către creditori pe parcursul întregii proceduri;

c) un plan de redresare propus, însoțit de, cel puțin, o descriere a situației activelor, a situației financiare și a situației de credit a societății.

4 - După primirea cererii menționate la alineatul anterior, judecătorul numește imediat, printr-un ordin oficial, un administrator judiciar provizoriu, dispozițiile articolelor 32-34 aplicându-se mutatis mutandis.

5 - Societatea este notificată imediat cu privire la ordinul oficial menționat la alineatul anterior, dispozițiile articolelor 37 și 38 aplicându-se mutatis mutandis.

6 - La cererea motivată a societății și a creditorului sau a creditorilor care, îndeplinind dispozițiile de la alineatul (1), dețin, cel puțin, creanțe în valoare de 5 % din creanțele raportate sau în urma unei cereri motivate a societății, judecătorul poate să reducă limita de 10 % menționată la alineatul (1), ținând seama, la evaluarea cererii, de suma totală a creanțelor raportate și de componența tuturor creditorilor.

7 - În mod automat sau la cererea administratorului judiciar provizoriu, la dosarele cauzelor se atașează procedurile speciale de revitalizare inițiate de societățile comerciale cu care societatea are o relație de control sau de grup, conform Codului societăților comerciale (*Código das Sociedades Comerciais*). Această cerere poate fi formulată, de asemenea, de către oricare dintre societăți în circumstanțele care au determinat inițierea unei proceduri speciale de revitalizare.

8 - Atașarea menționată la alineatul anterior poate fi solicitată numai până la începerea termenului pentru negocieri, stabilit la articolul 17-D alineatul (5), în cadrul procedurii în care trebuie să fie atașate toate celelalte documente, dispozițiile articolului 86 alineatul (4) aplicându-se mutatis mutandis.”

În plus, articolele 17-D - 17-I din CIRE, referitoare la procedurile speciale de revitalizare, prevăd:

etapele procedurale ulterioare (de exemplu, invitația de a participa la negocieri în vederea revitalizării, adresată tuturor creditorilor care nu au semnat declarația ce a dat naștere procedurii);

efectele (de exemplu, procedura împiedică inițierea oricăror altor acțiuni pentru recuperarea datorii împotriva debitorului);

încheierea negocierilor cu sau fără aprobarea planului de redresare care conduce la revitalizare;

garanțiile convenite între debitor și creditori;

aprobarea acordurilor extrajudiciare pentru redresarea debitorului.

PROCEDURA SPECIALĂ DE ACORD DE PLATĂ

Condițiile pentru deschiderea procedurii speciale de acord de plată prevăzute la articolul 1 alineatul (3) din CIRE:

A treia procedură menționată la articolul 1 alineatul (3) din CIRE este procedura specială de acord de plată, prevăzută la articolele 222-A - 222-J din CIRE.

Procedura specială de acord de plată are caracter de urgență și poate fi utilizată cu privire la orice debitor care nu este o societate și se confirmă că se confruntă cu o situație economică dificilă sau se află în pericol de insolvență iminentă.

Conform articolului 222-B din CIRE, un debitor se află într-o situație economică dificilă atunci când se confruntă cu dificultăți grave în ceea ce privește îndeplinirea imediată a obligațiilor care îi revin din cauza unei lipse de lichidități sau a incapacității de a obține credit.

Această procedură specială începe:

cu o declarație scrisă a debitorului și a unuia sau a mai multor creditori, în care aceștia solicită, conform dorinței lor, inițierea unor negocieri care să conducă la încheierea unui acord de plată

sau

prin prezentarea unui acord extrajudiciar, semnat de către debitor și de către creditorii care reprezintă cel puțin majoritatea voturilor.

Declarația sau acordul menționat anterior, însoțit de o listă a creditorilor și de o listă a tuturor acțiunilor de recuperare a datoriilor, aflate în curs, este prezentat instanței. După primirea declarației sau a acordului, instanța numește administratorul judiciar provizoriu.

Imediat după ce este notificat cu privire la ordinul oficial de numire a administratorului judiciar provizoriu, debitorul trebuie să trimită o scrisoare recomandată tuturor creditorilor care nu au semnat declarația inițială sau acordul inițial, prin care să îi invite să participe. În cazul în care debitorul a prezentat un acord de plată extrajudiciar, grefa notifică creditorii care nu au participat la un astfel de acord și care figurează pe lista de creanțe raportate de către debitor.

După publicarea pe site-ul Citius a ordinului oficial de numire a administratorului judiciar provizoriu, orice creditor are la dispoziție 20 de zile pentru a depune cereri de admitere a creanțelor la respectivul administrator judiciar.

Apoi, administratorul judiciar provizoriu întocmește o listă a creanțelor și o depune la grefa instanței. Lista este publicată, de asemenea, pe site-ul Citius.

Lista poate fi contestată în termen de cinci zile lucrătoare.

Efectele asupra altor proceduri sunt următoarele:

După deschiderea procedurii speciale de acord de plată și după numirea ulterioară a administratorului judiciar provizoriu, împotriva debitorului nu mai poate fi formulată nicio altă acțiune de recuperare a datoriilor.

Se împiedică suspendarea prestării serviciilor publice esențiale.

Orice procedură de insolvență în cadrul căreia a fost solicitată anterior insolvența debitorului este suspendată, cu condiția ca, în cadrul acestei proceduri, să nu fi fost pronunțată o hotărâre de declarare a insolvenței (anulată imediat după aprobarea acordului de plată).

Se suspendă acțiunile de recuperare aflate în curs (anulate imediat după aprobarea acordului de plată, cu excepția cazului în care acest acord prevede continuarea acestora).

Se suspendă termenele de prescripție sau termenele perempții care pot fi contestate de către debitor.

După începerea procedurii, debitorului i se interzice să desfășoare acțiuni de relevanță specială fără autorizarea prealabilă a administratorului judiciar.

Negocierile dintre debitor și creditorii sunt guvernate de condițiile convenite între toate persoanele implicate sau, în lipsa unui acord, de normele definite de administratorul judiciar provizoriu.

Atunci când negocierile se încheie cu aprobarea în unanimitate a acordului de plată, care implică toți creditorii, acest acord trebuie să fie semnat de toți și atașat imediat la dosar, pentru a fi aprobat sau respins de către judecător.

În cazul în care negocierile se încheie cu aprobarea acordului de plată, dar fără implicarea tuturor creditorilor, acest acord este trimis instanței pentru a fi aprobat sau respins de către judecător și este publicat pe site-ul Citius. Apoi, părțile interesate au la dispoziție 10 zile de la data publicării pentru a solicita neaprobarea planului.

Un acord de plată este considerat a fi aprobat atunci când:

este votat de către creditorii ale căror creanțe reprezintă cel puțin o treime din totalul creanțelor legate de drepturile de vot, prezentate pe lista de creanțe și obține votul favorabil al peste două treimi din totalul voturilor exprimate și peste jumătate din voturile exprimate corespund creanțelor care nu sunt cu rang inferior, abținerile nefiind luate în considerare

sau

obține votul favorabil al creditorilor ale căror creanțe reprezintă peste jumătate din totalul creanțelor legate de drepturile de vot și peste jumătate din voturi corespund creanțelor care nu sunt cu rang inferior, abținerile nefiind luate în considerare.

În cazul în care debitorul sau majoritatea creditorilor concluzionează că nu este posibil să se ajungă la un acord sau dacă termenul de două luni pentru încheierea negocierilor este depășit, procesul de negociere se încheie. În lipsa unui acord, încheierea procedurii conduce la anularea tuturor efectelor acesteia pentru debitor, în cazul în care respectivul debitor nu se află încă în situație de insolvență. În caz contrar, încheierea procedurii conduce la insolvența debitorului.

Garanțiile convenite cu debitorul pe parcursul procedurii speciale de acord de plată, pentru a asigura respectivului debitor mijloacele financiare necesare pentru a-și continua activitatea, sunt menținute chiar și atunci când, la încheierea procedurii, se declară insolvența debitorului, în termen de doi ani. În plus, creditorii care au finanțat activitatea debitorului pe parcursul procedurii, în vederea respectării acordului de plată, beneficiază de un drept preferențial mobilier general, conferit înainte de dreptul preferențial mobilier general acordat lucrătorilor.

3 Care sunt activele ce fac parte din masa bunurilor care face obiectul insolvenței? Care este regimul activelor dobândite de debitor după deschiderea procedurii de insolvență?

Articolul 46 din CIRE stabilește activele care sunt acoperite de masa bunurilor care face obiectul insolvenței:

„Articolul 46

Noțiunea de masă a bunurilor care face obiectul insolvenței

1 - Masa bunurilor care face obiectul insolvenței are scopul de a satisface creanțele creditorilor privind insolvența, după plata propriilor lor datorii și, cu excepția cazului în care se prevede altfel, acoperă toate proprietățile debitorului la data declarării insolvenței, precum și activele și drepturile dobândite de debitor pe parcursul procedurii.

2 - Activele care sunt scutite de punerea sub sechestrul sunt incluse în masa bunurilor care face obiectul insolvenței numai dacă debitorul le prezintă în mod voluntar și dacă imunitatea acestora la punerea sub sechestrul nu este absolută.

În această privință, articolul 736 din Codul de procedură civilă din Portugalia prevede că, pe lângă bunurile exceptate de la punerea sub sechestrul prin dispoziții speciale, în cazul următoarelor elemente este absolut imposibilă punerea sub sechestrul: elementele și drepturile inalienabile; activele aflate în proprietatea publică a statului sau a altor persoane juridice publice; obiectele a căror punere sub sechestrul ar încălca bunele practici sau care ar necesita o justificare economică din cauza valorii lor comerciale reduse; obiectele destinate în special cultului public; mormintele; instrumentele și obiectele care sunt esențiale pentru persoanele cu handicap și pentru tratamentul pacienților.

4 Care sunt competențele debitorului, respectiv ale practicianului în insolvență?

Aceste competențe sunt prevăzute la articolele 223 și 224 din CIRE:

Administrarea de către debitor

„Articolul 223

Limitarea la societăți

Dispozițiile prezentului document se aplică numai în situațiile în care masa bunurilor care face obiectul insolvenței are legătură cu o societate.”

„Articolul 224

Condiții prealabile pentru administrarea de către debitor

1 - În hotărârea de declarare a insolvenței, judecătorul poate decide ca masa bunurilor care face obiectul insolvenței să fie administrată de către debitor.

2 - Următoarele condiții prealabile se aplică deciziei menționate la alineatul anterior:

a) debitorul a solicitat această administrare;

b) debitorul a prezentat deja sau s-a angajat să prezinte, în termen de 30 de zile de la hotărârea de declarare a insolvenței, un plan de insolvență care să prevadă continuarea activității de către societate;

c) nu există niciun motiv de îngrijorare cu privire la întârzieri în desfășurarea cauzei sau alte dezavantaje pentru creditori;

d) solicitantul insolvenței își dă acordul, atunci când acest solicitant nu este debitorul.

3 - Administrarea este, de asemenea, încredințată debitorului în cazul în care debitorul a solicitat acest lucru și creditorii decid astfel în cadrul întrunirii de evaluare a rapoartelor sau al adunării precedente acesteia, indiferent dacă există condițiile prealabile prevăzute la alineatul (2) literele (c) și (d), iar termenul prevăzut la alineatul (2) litera (b) se calculează începând de la data deciziei adoptate de creditori.”

Numirea și statutul practicianului

Competențele practicianului în insolvență și calificările necesare sunt prevăzute la articolele 52, 53 și 55 din CIRE:

„Articolul 52

Numirea de către judecător și statutul

1 - Numirea practicianului în insolvență este de competența judecătorului.

2 - Pentru numirea practicianului în insolvență se aplică dispozițiile articolului 32 alineatul (1), însă judecătorul poate să ia în considerare informațiile furnizate de către debitor sau de către comisia creditorilor, dacă există, sau de către creditori. Acest lucru se aplică, de asemenea, în cazul în care masa bunurilor care face obiectul insolvenței implică o societate cu sediul sau sediile în activitate sau atunci când procedura de insolvență este deosebit de complexă și se acordă prioritate, la prima numire, administratorului judiciar provizoriu care își îndeplinește atribuțiile la data declarării insolvenței.

3 - Procesul de recrutare pentru listele oficiale, precum și statutul practicianului în insolvență sunt prevăzute într-o lege specifică, fără a aduce atingere dispozițiilor prezentului cod.

4 - În cazul în care procedura de insolvență este deosebit de complexă sau dacă sunt necesare cunoștințe speciale din partea practicianului în insolvență, judecătorul poate, în mod automat sau la cererea oricărei părți interesate, să numească mai mulți practicieni în insolvență. În cazul în care este formulată o astfel de cerere, solicitantului îi revine responsabilitatea de a înainta o propunere motivată în mod corespunzător cu privire la practicianul în insolvență care urmează să fie numit, precum și să remunereze practicianul în insolvență astfel propus, în cazul în care este numit acest practician în insolvență și masa bunurilor care face obiectul insolvenței nu este suficientă pentru a asigura această remunerație.

5 - În cazul unui dezacord între practicianul în insolvență numit de către judecător conform alineatului (1) și practicienii în insolvență numiți la cererea oricărei părți interesate, dacă există un impas, opinia practicianului în insolvență numit de judecător va prevala.

6 - Atunci când debitorul este o societate comercială care, conform Codului societăților comerciale (Código das Sociedades Comerciais), are o relație de control sau de grup cu alte societăți cu privire la care a fost propusă procedura de insolvență, judecătorul, în mod automat sau la cererea debitorului sau a creditorilor, poate să numească un singur practician în insolvență pentru toate societățile. În acest caz, judecătorul are, de asemenea, obligația de a numi, în termeni generali, un alt practician în insolvență cu atribuții restricționate la evaluarea cererilor de admitere a creanțelor depuse între debitorii din același grup, imediat după ce existența acestor creanțe a fost confirmată de către primul practician în insolvență.”

„Articolul 53

Alegerea unui practician diferit de către creditori

1 - Cu condiția ca, înainte de vot, documentul de confirmare a acceptării propunerii să fie atașat la dosarul cauzei, creditorii prezenți la adunarea creditorilor pot, după numirea unui practician în insolvență, să aleagă o persoană diferită pentru această funcție, indiferent dacă aceasta este înregistrată sau nu pe lista oficială și să decidă cu privire la remunerația sa prin aprobarea de către majoritatea votanților și cu majoritatea voturilor exprimate. Abținerile nu sunt luate în considerare.

2 - Alegerea unei persoane care nu este înregistrată pe lista oficială poate să aibă loc numai în cazurile justificate de dimensiunea societății cuprinsă în masa bunurilor care face obiectul insolvenței, de natura specifică a domeniului de activitate al societății sau de complexitatea cauzei.

3 - Judecătorul poate refuza să numească persoana aleasă de creditori ca practician în insolvență pentru a înlocui practicianul curent numai dacă respectivul judecător consideră că persoana în cauză nu are reputația sau capacitatea de a exercita această funcție, că remunerația aprobată de creditori este în mod vădit excesivă sau, atunci când persoana în cauză nu este înregistrată pe lista oficială, că nu există niciuna dintre situațiile prevăzute la alineatul anterior.”

„Articolul 55

Atribuții și realizarea atribuțiilor

1 - Pe lângă alte sarcini atribuite astfel, practicianului în insolvență, cu cooperarea comisiei creditorilor, dacă există și sub supravegherea acesteia, îi revine responsabilitatea:

a) de a pregăti plata datoriilor părții insolubile, utilizând sumele de bani disponibile în masa bunurilor care face obiectul insolvenței, mai exact, prin intermediul sumelor obținute prin cedarea activelor din respectiva masă, practicianul în insolvență fiind responsabil cu realizarea acestei cedări;

b) de a asigura, între timp, conservarea și beneficierea de drepturile părții insolubile și continuarea activității societății, dacă este cazul, evitând agravarea situației sale economice pe cât posibil.

2 - Fără a aduce atingere cazurilor de utilizare obligatorie a reprezentării legale sau necesității unui acord prealabil al comisiei creditorilor, practicianul în insolvență îndeplinește personal atribuțiile acestei funcții. Practicianul în insolvență poate să delege, în scris, acțiuni specifice unui practician în insolvență diferit, cu înregistrarea la zi pe listele oficiale.

3 - La realizarea atribuțiilor sale, practicianul în insolvență poate fi asistat, pe propria răspundere, de către un specialist sau de alt tip de personal auxiliar, plătit sau neplătit, inclusiv de către debitorul însuși, cu acordul prealabil al comisiei creditorilor sau al judecătorului, în cazul în care nu există o astfel de comisie.

4 - Practicianul în insolvență poate să angajeze, pe durată determinată sau nedeterminată, lucrătorii necesari pentru lichidarea masei bunurilor care face obiectul insolvenței sau pentru continuarea activității societății. Totuși, noile contracte vor expira la data închiderii definitive a sediului în care lucrătorii prestează aceste servicii sau, cu excepția cazului în care se convine altfel, la data transferului.

5 - De asemenea, practicianul în insolvență este responsabil cu punerea la dispoziția comisiei creditorilor și a instanței, în timp util, a tuturor informațiilor necesare privind administrarea și lichidarea masei bunurilor care face obiectul insolvenței.

6 - La cererea practicianului în insolvență și ori de câte ori practicianul în insolvență nu are acces direct la informațiile necesare, judecătorul dispune ca orice entități publice și instituții de credit să furnizeze, pe baza respectivelor evidențe ale acestora, informațiile considerate necesare sau utile în scopul procedurii, mai exact cu privire la activele care fac parte din masa bunurilor care face obiectul insolvenței.

7 - Remunerația practicianului în insolvență menționată în partea finală a alineatului (2) este responsabilitatea practicianului în insolvență care a delegat lucrările respective și acest din urmă practician în insolvență este responsabil cu acțiunile realizate de către practicianul delegat în cadrul delegării de competențe menționate la același alineat.

8 - Practicianul în insolvență are competența, sub rezerva acordului dat de comisia creditorilor, de a desista, de a negocia sau de a depune mărturie în orice cauză judiciară în care partea insolubilă sau masa bunurilor care face obiectul insolvenței este parte.”

Supravegherea judiciară

Judecătorul supraveghează activitatea practicianului în insolvență în conformitate cu articolul 58 din CIRE:

„Articolul 58

Supravegherea de către judecător

Practicianul în insolvență își îndeplinește atribuțiile sub supravegherea judecătorului, care poate, în orice moment, să solicite informații cu privire la orice aspect sau prezentarea unui raport privind activitățile desfășurate și starea de administrare și lichidare.”

De asemenea, comisia creditorilor are competențe de a supraveghea activitatea practicianului în insolvență în conformitate cu articolul 68 din CIRE.”

Remunerația practicianului în insolvență

Remunerația practicianului în insolvență se stabilește în conformitate cu articolul 60 din CIRE:

„Articolul 60

Remunerație

1 - Practicianul în insolvență numit de către judecător are dreptul la remunerația prevăzută în termenele și condițiile sale și la rambursarea cheltuielilor pe care acesta le-a considerat, în mod rezonabil, utile sau esențiale.

2 - Atunci când practicianul în insolvență este ales de adunarea creditorilor, remunerația sa este cea prevăzută în decizia respectivă.

3 - Un practician în insolvență care a fost de acord, în prealabil, cu remunerația stabilită de adunarea creditorilor pentru elaborarea planului de insolvență, pentru conducerea societății după întrunirea de evaluare a rapoartelor sau pentru supravegherea planului de insolvență aprobat, poate renunța la această funcție cu condiția să facă acest lucru în cadrul respectivei adunări în care este adoptată decizia.”

5 În ce condiții se poate invoca o compensare?

Creanțele privind masa bunurilor care face obiectul insolvenței pot fi compensate cu datoriile la această masă a bunurilor care face obiectul insolvenței, în cazul în care sunt îndeplinite cerințele prevăzute la articolul 99 din CIRE:

„Articolul 99

Compensări

1 - Fără a aduce atingere altor dispoziții din prezentul cod, după declararea insolvenței, titularii de creanțe în cadrul insolvenței își pot compensa creanțele cu datoriile la masa bunurilor care face obiectul insolvenței, cu condiția să fie îndeplinită cel puțin una dintre următoarele cerințe:

a) condițiile prealabile legale pentru compensare au fost îndeplinite înainte de data declarării insolvenței;

b) deținerea unei creanțe privind insolvența a îndeplinit cerințele prevăzute la articolul 847 din Codul de procedură civilă (Código Civil) înainte de contra-creanța privind masa bunurilor care face obiectul insolvenței.

2 - În sensul literelor (a) și (b) de mai sus, nu se aplică următoarele:

a) pierderea beneficiii de termenul prevăzut la articolul 780 alineatul (1) din Codul de procedură civilă (Código Civil);

b) scadența anticipată și conversia în numerar, rezultate din dispozițiile articolului 91 alineatul (1) și ale articolului 96.

3 - Compensările nu sunt afectate de faptul că obligațiile au ca obiect monede sau unități de calcul diferite, în cazul în care conversia lor reciprocă este gratuită în locul plății contra-creanței și conversia se efectuează la cursul de schimb valabil la data la care compensarea își produce efectele.

4 - Compensările nu sunt permise:

a) dacă datoria la masa bunurilor care face obiectul insolvenței a fost constituită după data declarării insolvenței, mai exact ca urmare a rezoluției actelor în beneficiul masei bunurilor care face obiectul insolvenței;

b) dacă creditorul din cadrul insolvenței a dobândit creanța de la o altă persoană, după data declarării insolvenței;

c) utilizând datorii ale părții insolubile pentru care masa bunurilor care face obiectul insolvenței nu este responsabilă;

d) între datoriile la masa bunurilor care face obiectul insolvenței și creanțele cu rang inferior din cadrul insolvenței.”

Pe lângă norma generală prevăzută la articolul 99 din CIRE, există alte dispoziții legale care prevăd posibilitatea compensărilor: articolul 102 alineatul (3) litera (e), articolul 154 alineatul (1), articolul 242 alineatul (3) și articolul 286 din CIRE.

6 Ce efecte are o procedură de insolvență asupra contractelor în curs la care debitorul este parte?

Efectele insolvenței asupra contractelor în vigoare la care debitorul este parte depind de natura contractului și sunt prevăzute în special în articolele 102-119 din CIRE:

„Articolul 102

Principiul general cu privire la activitățile în curs

1 - Fără a aduce atingere dispozițiilor articolelor următoare, în orice contract bilateral în care, la data declarării insolvenței, nu a avut loc încă executarea completă de către partea insolubilă sau de către cealaltă parte, această executare va fi suspendată până când practicianul în insolvență decide să execute contractul sau să refuze executarea acestuia.

2 - Totuși, cealaltă parte poate să stabilească un termen rezonabil în care practicianul în insolvență să exercite această opțiune, după expirarea căruia executarea se consideră a fi fost refuzată.

3 - După refuzarea executării de către practicianul în insolvență și fără a aduce atingere separării cazurilor, dacă este cazul:

a) niciuna dintre părți nu are dreptul la restituirea a ceea ce a fost prestat;

b) masa bunurilor care face obiectul insolvenței are dreptul de a solicita valoarea contraprestației corespunzătoare plății efectuate deja de către debitor, atunci când aceasta nu a fost furnizată deja de către cealaltă parte;

c) cealaltă parte are dreptul, ca o creanță în cadrul insolvenței, la valoarea plății efectuate de către debitor din partea neexecutată, minus valoarea contraprestației corespunzătoare plății care nu a fost furnizată încă;

d) dreptul la repararea prejudiciului cauzat celeilalte părți ca urmare a neexecutării:

i) există numai până la valoarea oricărei obligații impuse în conformitate cu litera (b);

ii) este dedus din suma la care are dreptul cealaltă parte, prin aplicarea literei (c);

iii) constituie o creanță în cadrul insolvenței;

e) oricare dintre părți poate să declare compensarea obligațiilor menționate la literele (c) și (d) cu cea menționată la litera (b), până la valoarea respectivelor sume.

4 - Opțiunea de executare este abuzivă dacă îndeplinirea la timp a obligațiilor contractuale de către masa bunurilor care face obiectul insolvenței este în mod vădit improbabilă.”

„Articolul 103

Servicii indivizibile

1 - În cazul în care contractul prevede ca cealaltă parte să presteze un serviciu care, prin natura sa, nu este fungibil sau care este divizibil la livrare în elemente diferite, care nu sunt ușor substituibile, implicând o conexiune funcțională și practicianul în insolvență refuză executarea:

a) dreptul menționat la alineatul (3) litera (b) din articolul precedent este înlocuit cu dreptul de a solicita celeilalte părți restituirea a ceea ce a fost prestat, pentru a reflecta respectiva îmbogățire la data declarării insolvenței;

b) scopul dreptului prevăzut la alineatul 3 litera (c) din articolul precedent este diferența dintre valorile tuturor serviciilor contractuale, dacă această diferență este favorabilă celeilalte părți;

c) cealaltă parte are dreptul, în calitate de titular de creanțe în cadrul insolvenței, la rambursarea costurilor sau la restituirea valorii părții de servicii realizate înainte de declararea insolvenței, în funcție de faptul dacă serviciul în cauză este sau nu fungibil.

2 - Totuși, cealaltă parte are dreptul de a-și finaliza serviciul și de a solicita, ca o creanță în cadrul insolvenței, partea de plată datorată, caz în care nu se mai aplică dispozițiile alineatului (1) și ale articolului precedent.

3 - În cazul în care practicianul în insolvență nu refuză executarea, dreptul celeilalte părți la plată constituie o creanță cu privire la masa bunurilor care face obiectul insolvenței pentru partea care depășește valoarea a ceea ce ar fi fost calculat prin aplicarea dispozițiilor de la alineatul (1) litera (c), în cazul în care practicianul în insolvență ar fi optat pentru refuzarea executării.

4 - Atunci când prestarea unui serviciu este de tipul menționat la alineatul (1) impus prin contract pentru partea insolubilă și practicianul în insolvență refuză această executare:

a) dreptul menționat la alineatul 3 litera (b) din articolul precedent nu se mai aplică sau este înlocuit de dreptul la restituirea valorii părții de plată efectuată deja înainte de declararea insolvenței, în funcție de faptul dacă serviciul în cauză este sau nu fungibil;

b) dispozițiile alineatului (1) litera (b) se aplică atunci când cealaltă parte are, de asemenea, dreptul la rambursarea a ceea ce a fost prestat deja, precum și ca o creanță în cadrul insolvenței.

5 - Atunci când prestarea unui serviciu este de tipul menționat la alineatul (1) impus prin contract pentru partea insolubilă și practicianul în insolvență refuză această executare, dreptul celeilalte părți la plata datorată constituie pe deplin o creanță cu privire la masa bunurilor care face obiectul insolvenței.

6 - În cazul în care serviciul care nu este fungibil este împărțit în părți autonome și plata unei părți sau a unor astfel de părți a fost efectuată deja, dispozițiile alineatelor anterioare se aplică numai pentru celelalte părți, plata fiind împărțită în mod adecvat între acestea.”

„Articolul 104

Vânzare cu rezerva proprietății și operațiuni similare

1 - Într-un contract de vânzare-cumpărare cu rezerva proprietății, în care vânzătorul este partea insolubilă, cealaltă parte poate să solicite executarea contractului dacă bunul a fost livrat deja la data declarării insolvenței.

2 - În cazul insolvenței locatorului, dispozițiile alineatului anterior se aplică pentru contractul de leasing financiar și pentru contractul de leasing care cuprinde o clauză care prevede că bunul închiriat va deveni proprietatea locatarului după efectuarea tuturor plăților convenite.

3 - Atunci când cumpărătorul sau locatarul este partea insolubilă și bunul se află în posesia respectivului cumpărător sau locatar, termenul stabilit de către practicianul în insolvență conform articolului 102 alineatul (2) nu poate să expire înainte o perioadă de cinci zile de la data întrunirii de evaluare a rapoartelor, cu excepția cazului în care valoarea bunului în cauză ar putea să scadă semnificativ în această perioadă, iar cealaltă parte informează în mod expres practicianul în insolvență cu privire la acest lucru.

4 - Clauza privind rezerva proprietății din contractele de înstrăinare a unui bun specific, în care cumpărătorul este partea insolubilă, poate fi contestată de către masa bunurilor care face obiectul insolvenței numai atunci când acest lucru a fost stipulat în scris, până la momentul predării bunului.

5 - Efectele refuzării executării de către practicianul în insolvență, atunci când aceasta este admisibilă, sunt prevăzute la articolul 102 alineatul (3). Se înțelege că obiectul dreptului prevăzut la litera (c) este plata, ca o creanță în cadrul insolvenței, a diferenței, atunci când aceasta este pozitivă, dintre suma plăților sau a chiriilor planificate până la sfârșitul contractului, actualizată la data declarării insolvenței prin aplicarea dispozițiilor articolului 91 alineatul (2) și valoarea bunului la data refuzării, dacă cealaltă parte este vânzătorul sau locatarul sau a diferenței, atunci când aceasta este pozitivă, dintre această valoare din urmă și suma respectivă, dacă cealaltă parte este cumpărătorul sau locatarul.”

„Articolul 105

Vânzare fără predare

1 - Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 107, în cazul în care obligația de predare a vânzătorului nu a fost încă îndeplinită, dar proprietatea a fost deja transferată:

a) practicianul în insolvență nu poate să refuze executarea contractului, în cazul insolvenței vânzătorului;

b) refuzarea executării de către practicianul în insolvență, în cazul insolvenței cumpărătorului, are efectele prevăzute la articolul 104 alineatul (5), aplicabile mutatis mutandis.

2 - Dispozițiile de la alineatul anterior se aplică, de asemenea, mutatis mutandis, pentru contractele prin care se transferă alte drepturi reale de folosință.”

„Articolul 106

Precontract

1 - În cazul insolvenței promitentului-vânzător, practicianul în insolvență nu poate să refuze executarea precontractului cu eficacitate reală dacă bunul a fost predat deja promitentului-cumpărător.

2 - În cazul refuzării executării precontractului de vânzare-cumpărare de către practicianul în insolvență, dispozițiile articolului 104 alineatul (5) se aplică mutatis mutandis, indiferent dacă este vorba despre insolvența promitentului-cumpărător sau a promitentului-vânzător.”

„Articolul 107

Operațiuni cu termen de livrare specific

1 - În cazul în care livrarea bunurilor sau prestarea serviciilor financiare care au un preț de piață trebuie să fie efectuată la o dată specifică sau într-un anumit termen și data sau termenul în cauză urmează după declararea insolvenței, executarea nu poate fi solicitată de către niciuna dintre părți. Cumpărătorul sau vânzătorul, după caz, va avea dreptul la plata diferenței dintre prețul ajustat și prețul de piață al bunurilor sau al serviciului financiar numai în a doua zi după data la care este declarată insolvența, cu privire la contractele cu aceeași dată sau același termen pentru executare, care, fiind exigibilă părții insolubile, constituie o creanță în cadrul insolvenței.

2 - În oricare dintre cazuri, vânzătorul va returna sumele deja plătite și poate compensa această obligație cu creanța care i-a fost acordată conform alineatului anterior, până la valoarea sumelor respective. Atunci când vânzătorul este partea insolubilă, dreptul de returnare constituie o creanță pentru cealaltă parte în cadrul insolvenței.

3 - În sensul alineatului anterior, serviciile financiare se consideră a fi:

a) livrarea valorilor mobiliare, cu excepția cazului în care sunt implicate acțiuni care reprezintă cel puțin 10 % din capitalul societății și decontarea prevăzută în contract nu este numai de natură financiară;

b) livrarea de metale prețioase;

c) plățile în numerar care sunt determinate, în mod direct sau indirect, de cursul de schimb al unei valute, de rata legală a dobânzii, de o unitate de calcul sau de prețul altor bunuri sau servicii;

d) opțiunile sau alte drepturi asupra vânzării sau livrării bunurilor menționate la literele (a) și (b) sau asupra plăților menționate la litera (c).

4 - Atunci când diferite tranzacții privind serviciile financiare sunt incluse într-un contract-cadru, care poate fi reziliat numai în mod unitar în cazul neîndeplinirii obligațiilor, respectiva serie de tranzacții se consideră a fi un contract bilateral în sensul prezentului articol și al articolului 102.

5 - Operațiunile cu termen de livrare specific care nu sunt acoperite de alineatul (1) fac obiectul dispozițiilor articolului 104 alineatul (5), mutatis mutandis.”

„Articolul 108

Contract de închiriere în care locatarul este partea insolubilă

1 - Declarația insolvenței nu suspendă un contract de închiriere în care partea insolubilă este locatarul, însă practicianul în insolvență poate oricând să anuleze un astfel de contract cu notificare prealabilă de 60 de zile, în cazul în care o notificare prealabilă mai scurtă nu este suficientă conform legii sau contractului.

2 - O excepție de la alineatul anterior are loc în cazul în care contractul de închiriere are legătură cu locul de reședință al părții insolubile, caz în care practicianul în insolvență poate doar să declare că dreptul la plata chiriei acumulate după 60 de zile de la această declarație nu va putea fi exercitat în cadrul procedurii de insolvență. În acest caz, locatarul va avea dreptul de a solicita o creanță în cadrul insolvenței pentru repararea prejudiciului suportat în cazul evacuării din cauza neefectuării plății uneia sau mai multor chirii menționate mai sus, până la suma plăților corespunzătoare unui trimestru.

3 - Pentru anularea unui contract de către practicianul în insolvență astfel cum se prevede la alineatul (1), este necesară plata, ca o creanță în cadrul insolvenței, a sumelor datorate, corespunzătoare perioadei cuprinse între data producerii efectelor și expirarea termenului prevăzut în contract sau data la care ar fi posibilă în alt mod anularea de către partea insolubilă, minus costurile aferente prestării serviciului de către locatar în această perioadă, precum și câștigurile obținute prin aplicarea alternativă a proprietății închiriate, cu condiția ca acestea să poată fi atribuite încetării anticipate a contractului, cu actualizarea tuturor sumelor conform articolului 91 alineatul (2) la data producerii efectelor anulării.

4 - Locatarul nu poate să solicite anularea contractului după declararea insolvenței locatarului pentru niciunul dintre următoarele motive:

a) neplata chiriei sau a leasingului în legătură cu perioada anterioară datei de declarare a insolvenței;

b) deteriorarea situației financiare a locatarului.

5 - Atunci când bunul astfel închiriat nu a fost predat încă locatarului la data declarării insolvenței respectivului locatar, atât practicianul în insolvență, cât și locatarul pot să anuleze contractul și oricare dintre aceștia poate să stabilească un alt termen rezonabil în acest scop, la finalul căruia dreptul de anulare încetează.”

„Articolul 109

Contract de închiriere în care locatarul este partea insolubilă

1 - Declarația insolvenței nu suspendă executarea contractului de închiriere în cazul în care partea insolubilă este locatarul, iar anularea contractului de către oricare dintre părți este posibilă numai la finalul termenului în curs, fără a aduce atingere situațiilor de reînnoire obligatorie.

2 - Totuși, în cazul în care bunul nu a fost predat locatarului la data declarării insolvenței, dispozițiile articolului 108 alineatul (5) se aplică mutatis mutandis.

3 - Înstrăinarea bunului astfel închiriat în cadrul procedurii de insolvență nu privează locatarul de drepturile recunoscute de dreptul civil în astfel de circumstanțe.”

„Articolul 110

Contracte de reprezentare și de gestionare

1 - Contractele de reprezentare, inclusiv contractele de comision, care se încadrează în masa bunurilor care face obiectul insolvenței, expiră la declararea insolvenței mandantului, chiar dacă reprezentarea a fost atribuită, de asemenea, în interesul reprezentantului sau al unei părți terțe. Reprezentantul nu va avea dreptul la nicio reparare a prejudiciului suportat.

2 - Totuși, se consideră că un contract de reprezentare va continua:

a) dacă este necesar ca reprezentantul să realizeze acțiuni pentru a evita prejudicii care pot fi prevăzute ale masei bunurilor care face obiectul insolvenței, până când practicianul în insolvență adoptă măsurile corespunzătoare;

b) în perioada în care reprezentantul și-a îndeplinit atribuțiile fără să știe, fără nicio vină proprie, că a fost pronunțată declararea insolvenței pentru mandant.

3 - În situația prevăzută la alineatul (2) litera (a), remunerația și rambursarea cheltuielilor pentru reprezentant constituie o datorie pentru masa bunurilor care face obiectul insolvenței, iar în situația prevăzută la alineatul (2) litera (b), o datorie în cadrul insolvenței.

4 - Dispozițiile de la alineatele anterioare se aplică, mutatis mutandis, oricăror altor contracte prin care partea insolubilă a încredințat unei părți terțe gestionarea problemelor legate de active, cu autonomie minimă, mai exact contractelor de administrare a portofoliului și de gestionare a activelor.”

„Articolul 111

Contract de servicii pe termen lung

1 - Contractele care necesită prestarea unui serviciu pe termen lung în interesul părții insolubile și care nu expiră ca urmare a dispozițiilor articolului 110 nu sunt suspendate la data declarării insolvenței și pot fi anulate de către oricare dintre părți în conformitate cu articolul 108 alineatul (1), care se aplică mutatis mutandis.

2 - Pentru anularea anticipată a contractului este necesară doar plata reparării prejudiciilor cauzate atunci când această anulare este efectuată de către practicianul în insolvență și, în acest caz, despăgubirea se calculează, mutatis mutandis, în conformitate cu articolul 108 alineatul (3) și constituie o creanță în cadrul insolvenței pentru cealaltă parte.”

„Articolul 112

Procuri

1 - Cu excepția situațiilor prevăzute la articolul 110 alineatul (2) litera (a), procurile referitoare la activele din masa bunurilor care face obiectul insolvenței expiră la data declarării insolvenței părții reprezentate, chiar dacă acestea au fost acordate, de asemenea, în interesul persoanei care acționează în calitate de împuternicit sau al unei părți terțe.

2 - În ceea ce privește acțiunile realizate de către persoana care acționează în calitate de împuternicit după expirarea procurii, dispozițiile articolului 81 alineatele (6) și (7) se aplică mutatis mutandis.

3 - O persoană care acționează în calitate de împuternicit și care nu are cunoștință de declararea insolvenței părții reprezentate, fără nicio vină proprie, nu este responsabilă cu privire la părțile terțe pentru ineficacitatea actului din cauza retragerii competențelor de reprezentare.”

„Articolul 113

Insolvența lucrătorilor

1 - Declarația insolvenței lucrătorilor nu suspendă contractul de muncă.

2 - Plata reparării prejudiciului care rezultă dintr-o posibilă încălcare a obligațiilor contractuale poate fi solicitată părții insolubile.”

„Articolul 114

Prestarea serviciului de către debitor

1 - Dispozițiile articolului 113 se aplică pentru contractele prin care partea insolubilă, în calitate de persoană fizică, trebuie să presteze un serviciu, cu excepția cazului în care acest serviciu face parte din activitatea societății pe care persoana fizică în cauză o deține și nu are caracter fungibil.

2 - Fără a aduce atingere dispozițiilor alineatului anterior, dispozițiile articolului 111 se aplică mutatis mutandis pentru contractele care au ca obiect prestarea pe termen lung a unui serviciu de către debitor. Totuși, obligația de a oferi despăgubiri există numai dacă anularea este efectuată de către cealaltă parte.”

„Articolul 115

Cesiunea și gajarea creanțelor viitoare

1 - În cazul în care debitorul este persoană fizică și a cedat sau a constituit sub formă de gaj, înainte de declararea insolvenței, creanțele viitoare care rezultă dintr-un contract de muncă sau de prestare de servicii sau dreptul la alte plăți viitoare, cum ar fi indemnizațiile de șomaj și pensiile pentru limită de vârstă, eficacitatea actului va fi limitată la câștigurile legate de perioada anterioară datei de declarare a insolvenței, la restul lunii curente la acea dată și la următoarele 24 de luni.

2 - Eficacitatea cesiunii efectuate sau a gajului constituit de către debitor înainte de declararea insolvenței, care are ca obiect plata chiriei sau a leasingului în conformitate cu un contract de leasing pe care practicianul în insolvență nu îl poate anula sau rezilia conform articolului 104 alineatul (2) și, respectiv, conform articolului 109 alineatul (1), va fi limitată, indiferent dacă debitorul este sau nu persoană fizică, la plățile referitoare la perioada anterioară de declarare a insolvenței, la restul lunii curente la acea dată și la luna următoare.

3 - Un debitor cu creanțele menționate la alineatele anterioare poate să le compenseze cu datoriile la masa bunurilor care face obiectul insolvenței, fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 99 alineatul (1) litera (b) și ale articolului 99 alineatul (4) literele (b)-(d).”

„Articolul 116

Conturi curente

Pentru declararea insolvenței va fi necesară rezilierea contractelor de conturi curente la care partea insolubilă este semnatară, precum și închiderea conturilor respective.”

„Articolul 117

Asocieri în participație

1 - Asocierile în participație sunt anulate ca urmare a insolvenței părții contractante asociate.

2 - Partea contractantă asociată are obligația de a preda către masa bunurilor care face obiectul insolvenței a asociatului partea sa, nedecontată încă, din pierderile la care aceasta are obligația de a participa, păstrând, totuși, dreptul de a solicita ca o creanță în cadrul insolvenței plățile efectuate și care nu pot fi incluse în participarea sa la pierderi.”

„Articolul 118

Grup complementar de societăți și grupuri europene de interes economic

1 - Fără a aduce atingere dispozițiilor prevăzute altfel într-un contract, un grup complementar de societăți și grupurile europene de interes economic nu se dizolvă ca urmare a insolvenței unuia sau a mai multor membri ai grupului.

2 - Membrul declarat astfel insolubil poate ieși din grupul complementar de societăți.

3 - Clauzele contractuale care obligă membrul declarat insolubil să repare prejudiciile cauzate celorlalți membri sau unui grup sunt nule și neavenite.”

„Articolul 119

Dispoziții obligatorii

1 - Orice acord al părților care exclude sau limitează aplicarea dispozițiilor anterioare din prezentul capitol este nul și neavenit.

2 - Sunt nule și neavenite în special clauzele care atribuie situației de insolvență a uneia dintre părți valoarea unei condiții rezolutorii cu privire la o tranzacție sau care conferă, în acest caz, celeilalte părți dreptul la despăgubire, anulare sau retragere în conformitate cu condiții diferite de cele prevăzute în prezentul capitol.

3 - Dispozițiile alineatelor anterioare nu împiedică situația de insolvență să constituie un motiv întemeiat pentru anulare sau retragere din cauza naturii și a conținutului plăților contractuale.”

7 Ce efecte are o procedură de insolvență asupra acțiunilor intentate de creditorii individuali (cu excepția proceselor aflate pe rol)?

Efectele asupra procedurii

Declararea insolvenței împiedică deschiderea oricărei acțiuni de executare silită de către creditorii din cadrul insolvenței [articolul 88 alineatul (1) din CIRE].

Efectele asupra creanțelor

Efectele insolvenței asupra creanțelor existente în legătură cu masa bunurilor care face obiectul insolvenței sunt prevăzute la articolele 90-101 din CIRE:

„Articolul 90

Exercitarea creanțelor legate de insolvență

Creditorii din cadrul insolvenței își pot exercita drepturile în conformitate cu dispozițiile prezentului cod numai pe parcursul procedurii de insolvență.”

„Articolul 91

Datorii plătitibile imediat

1 - Ca urmare a declarării insolvenței, toate obligațiile părții insolubile, care nu fac obiectul unei condiții suspensive, devin plătitibile imediat.

2 - Toate obligațiile care nu sunt încă exigibile la data declarării insolvenței și pentru care nu se datorează nicio dobândă obișnuită sau pentru care se datorează dobândă la o rată mai mică decât rata legală a dobânzii se consideră a fi reduse la o sumă care ar corespunde valorii obligației în cauză, dacă dobânda calculată se adaugă la această sumă la rata legală sau la o rată egală cu diferența dintre rata legală și, respectiv, rata convenită, pentru perioada cu care scadența a fost devansată.

3 - În cazul unei obligații divizibile, dispozițiile alineatului anterior se aplică fiecărei plăți care nu este încă exigibilă.

4 - La calcularea perioadei cu care scadența a fost devansată, se consideră că plata ar fi efectuată la data la care obligațiile au devenit exigibile sau la care este probabil ca acest lucru să se întâmple, aceasta din urmă fiind nedeterminată.

5 - Reducerea sumei datoriei prevăzută la alineatele anterioare se aplică și dacă s-a produs pierderea beneficierei de termenul în cauză, ca urmare a faptului că situația de insolvență nu a fost încă declarată în mod legal, astfel cum se prevede la articolul 780 alineatul (1) din Codul de procedură civilă (Código Civil).

6 - Subrogarea în drepturile creditorului care rezultă din îndeplinirea de către partea insolubilă a unei obligații a unei părți terțe va avea loc proporțional cu suma plătită în legătură cu suma respectivei datorii a părții terțe, actualizată conform dispozițiilor de la alineatul (2).

7 - Dispozițiile alineatului anterior se aplică dreptului la compensații cu privire la alți codebitori.”

„Articolul 92

Planuri de decontare

Exigibilitatea imediată, conform articolului 91 alineatul (1), a datoriilor care sunt acoperite de un plan de decontare a impozitelor sau a contribuțiilor de asigurări sociale are efectele pe care legislația respectivă le atribuie nerespectării unui astfel de plan. Sumele exigibile sunt calculate în conformitate cu dispozițiile legislației respective.”

„Articolul 93

Pensii alimentare

Dreptul de a solicita pensie alimentară de la partea insolubilă pentru perioada ulterioară declarării insolvenței poate fi exercitat față de masa bunurilor care face obiectul insolvenței numai dacă niciuna dintre persoanele menționate la articolul 2009 din Codul de procedură civilă (Código Civil) nu poate să furnizeze o astfel de pensie. În acest caz, judecătorul va stabili suma respectivă.”

„Articolul 94

Creanțe supuse unei condiții rezolutorii

Creanțele care fac obiectul unei condiții rezolutorii sunt tratate în cadrul procedurii de insolvență ca fiind necalificate până la momentul îndeplinirii condiției, fără a aduce atingere obligației de a returna plățile efectuate, atunci când se verifică respectiva condiție.”

„Articolul 95

Răspundere solidară și garanți

1 - Creditorii își pot solicita creanțele de la fiecare masă diferită a bunurilor care face obiectul insolvenței a debitorilor răspunzători în solidar și a garanților, deși valoarea totală a sumelor primite de la toți acești debitori nu poate să depășească valoarea creanței.

2 - Drepturile împotriva debitorului insolubil, care rezultă din posibila plată viitoare a datoriei de către un codebitor răspunzător în solidar sau de către un garant, pot fi exercitate în cadrul procedurii de insolvență ca o creanță supusă unei condiții suspensive numai dacă creditorul datoriei menționate anterior nu o reclamă.”

„Articolul 96

Conversia creanțelor

1 - În scopul participării la procedură a respectivului titular:

- creanțele nepecuniare sunt achitate la valoarea estimabilă în euro la data declarării insolvenței;
  - creanțele pecuniare ale căror valori nu sunt stabilite sunt achitate la valoarea estimabilă în euro la data declarării insolvenței;
  - creanțele exprimate în valută sau în indici sunt achitate la valoarea în euro la cursul de schimb valabil la data declarării insolvenței în locul plății respective.
- 2 - După ce sunt recunoscute, creanțele menționate la alineatul (1) literele (a) și (c) se consideră a fi convertite permanent în euro.”

„Articolul 97

Anularea drepturilor preferențiale și a garanțiilor reale

1 - La data declarării insolvenței, se anulează următoarele:

- drepturile preferențiale generale, care sunt auxiliare creanțelor din cadrul insolvenței deținute de stat, de autoritățile locale și de instituțiile de asigurări sociale, constituite cu mai mult de 12 luni înainte de data de începere a procedurii de insolvență;
- drepturile preferențiale speciale, care sunt auxiliare creanțelor din cadrul insolvenței deținute de stat, de autoritățile locale și de instituțiile de asigurări sociale, scadente cu mai mult de 12 luni înainte de data de începere a procedurii de insolvență;
- ipotecile legale a căror înregistrare a fost solicitată în perioada de două luni anterioară datei de începere a procedurii de insolvență și care sunt auxiliare creanțelor din cadrul insolvenței deținute de stat, de autoritățile locale și de instituțiile de asigurări sociale;
- dacă nu sunt independente de înregistrare, garanțiile reale asupra bunurilor imobile și mobile sunt supuse înregistrării și fac parte din masa bunurilor care face obiectul insolvenței, garanții care sunt auxiliare creanțelor din cadrul insolvenței și care au fost constituite deja, dar nu au fost încă înregistrate și nu fac obiectul unei cereri de înregistrare;
- garanțiile reale asupra activelor care fac parte din masa bunurilor care face obiectul insolvenței și care sunt auxiliare creanțelor tratate drept creanțe cu rang inferior.

2 - După declararea insolvenței, nu este permisă înregistrarea ipotecilor legale de garantare a creanțelor privind insolvența, inclusiv după încheierea procedurii, cu excepția cazului în care respectiva cerere a fost formulată înainte de declararea insolvenței menționată anterior sau atunci când sunt implicate ipotecile prevăzute la alineatul (1) litera (c), cu două luni înainte de aceeași dată.”

„Articolul 98

Acordarea dreptului preferențial pentru un creditor solicitant

1 - La cererea persoanei a cărei insolvență a fost declarată, creanțele care nu sunt cu rang inferior ale creditorilor vor beneficia de un drept preferențial general, clasificat pe ultimul loc, asupra tuturor bunurilor mobile care fac parte din masa bunurilor care face obiectul insolvenței, cu privire la un sfert din suma respectivă, corespunzător unei sume maxime de 500 UM.

2 - În cazul în care desfășurarea unei proceduri inițiate de un creditor este afectată de declararea insolvenței debitorului în cadrul unei proceduri inițiate la o dată ulterioară, dreptul preferențial menționat la alineatul anterior este acordat solicitantului procedurii mai vechi; în cazul prevăzut la articolul 264 alineatul (3) litera (b), dreptul preferențial general asupra bunurilor mobile ale soțului/soției solicitant/solicitante și asupra a jumătate din bunurile comune este responsabilitatea solicitantului din cadrul procedurii formulate inițial, în pofida suspendării efectelor sale.”

„Articolul 99

Compensări

1 - Fără a aduce atingere altor dispoziții din prezentul cod, după declararea insolvenței, titularii de creanțe în cadrul insolvenței își pot compensa creanțele cu datorile la masa bunurilor care face obiectul insolvenței, cu condiția să fie îndeplinită cel puțin una dintre următoarele cerințe:

- condițiile prealabile legale pentru compensare au fost îndeplinite înainte de data declarării insolvenței;
- deținerea unei creanțe privind insolvența a îndeplinit cerințele prevăzute la articolul 847 din Codul de procedură civilă (Código Civil) înainte de contra-creanța privind masa bunurilor care face obiectul insolvenței.

2 - În sensul literelor (a) și (b) de mai sus, nu se aplică următoarele:

- pierderea beneficiilor de termenul prevăzut la articolul 780 alineatul (1) din Codul de procedură civilă (Código Civil);
- scadența anticipată și conversia în numerar, rezultate din dispozițiile articolului 91 alineatul (1) și ale articolului 96.

3 - Compensările nu sunt afectate de faptul că obligațiile au ca obiect monede sau unități de calcul diferite, în cazul în care conversia lor reciprocă este gratuită în locul plății contra-creanței și conversia se efectuează la cursul de schimb valabil la data la care compensarea își produce efectele.

4 - Compensările nu sunt permise:

- dacă datoria la masa bunurilor care face obiectul insolvenței a fost constituită după data declarării insolvenței, mai exact ca urmare a rezoluției actelor în beneficiul masei bunurilor care face obiectul insolvenței;
- dacă creditorul din cadrul insolvenței a dobândit creanța de la o altă persoană, după data declarării insolvenței;
- utilizând datorii ale părții insolubile pentru care masa bunurilor care face obiectul insolvenței nu este responsabilă;
- între datorile la masa bunurilor care face obiectul insolvenței și creanțele cu rang inferior din cadrul insolvenței.”

„Articolul 100

Suspendarea termenelor de prescripție și de expirare

Hotărârea prin care se declară insolvența va conduce la suspendarea oricăror termene de prescripție și expirare care pot fi contestate de către debitor pe parcursul procedurii.”

„Articolul 101

Sisteme de lichidare

Normele prevăzute în acest capitol se aplică fără a aduce atingere dispozițiilor articolelor 283 și următoarele din Codul valorilor mobiliare (Código dos Valores Mobiliários).”

8 Ce efecte are o procedură de insolvență asupra continuării proceselor în curs de soluționare în momentul deschiderii procedurii de insolvență?

Efectele procedurii de insolvență asupra cauzelor pendinte sunt prevăzute la articolele 85-89 din CIRE:

„Articolul 85

Efectele asupra cauzelor pendinte

1 - După declararea insolvenței, toate acțiunile în care sunt examinate probleme legate de activele din masa bunurilor care face obiectul insolvenței, formulate împotriva debitorului sau chiar împotriva unor părți terțe, dar al căror rezultat poate să influențeze valoarea masei bunurilor care face obiectul insolvenței, precum și toate acțiunile formulate de către debitor și care se referă exclusiv la patrimoniu sunt conexate cu procedura de insolvență, cu condiția ca această conexare să fie solicitată de către practicianul în insolvență, atunci când acest lucru este adecvat în scopul procedurii.

2 - Judecătorul solicită instanței sau autorității competente să transmită, în scopul conexării cu dosarele de insolvență, toate cauzele în care a fost realizată orice acțiune de punere sub sechestru sau de confiscare de bunuri în legătură cu masa bunurilor care face obiectul insolvenței.

3 - Practicianul în insolvență înlocuiește partea insolubilă în toate cauzele menționate la alineatele anterioare, în mod independent de conexarea cu procedura de insolvență sau de acordul celeilalte părți.”

„Articolul 86

Conexarea procedurii de insolvență

1 - La cererea practicianului în insolvență, cauzele sunt conexate cu dosarele de insolvență în care a fost declarată insolvența persoanelor care sunt răspunzătoare din punct de vedere juridic pentru datoriile părții insolubile sau, în cazul unei persoane fizice căsătorite, ale soțului/soției, dacă regimul matrimonial nu este cel de separare a bunurilor.

2 - Atunci când debitorul este o societate comercială, se aplică aceleași efecte în ceea ce privește cazurile în care a fost declarată insolvența unor societăți care, conform Codului societăților comerciale (Código das Sociedades Comerciais), sunt controlate de societatea în cauză sau se află într-o relație de grup cu societatea în cauză.

3 - Conexarea prevăzută la alineatul (2) poate fi stabilită în mod automat de către judecător în cauza la care sunt atașate documentele sau poate fi solicitată de către toți debitorii declarați insolubili în cauzele care urmează să fie conexate.

4 - Atunci când există proceduri în curs pe rolul unor instanțe cu competențe diferite din cauza obiectului acestora, conexarea poate fi stabilită numai dacă este solicitată de către practicianul în insolvență în cadrul unei proceduri inițiate pe rolul unei instanțe cu competență specializată sau dacă insolvența este hotărâtă de către judecătorul implicat în aceeași cauză.”

„Articolul 87

Acorduri de arbitraj

1 - Eficacitatea acordurilor de arbitraj referitoare la litigiile în care este implicată partea insolubilă și al căror rezultat poate influența valoarea masei bunurilor care face obiectul insolvenței va fi suspendată, fără a aduce atingere dispozițiilor tratatelor internaționale aplicabile.

2 - Cauzele pendinte la data declarării insolvenței vor continua în consecință, fără a aduce atingere, dacă este cazul, dispozițiilor articolului 85 alineatul (3) și ale articolului 128 alineatul (5).”

„Articolul 88

Procedura de executare silită

1 - Declararea insolvenței va conduce la suspendarea oricăror proceduri de executare silită sau a oricăror măsuri inițiate de creditorii din cadrul insolvenței, care afectează activele din masa bunurilor care face obiectul insolvenței și împiedică începerea sau continuarea oricărei proceduri de executare silită inițiate de către creditorii din cadrul insolvenței. Totuși, în cazul procedurilor care vizează alte părți, executarea silită împotriva acestor părți va continua.

2 - În cazul în care executarea silită este urmărită împotriva altor părți și nu este necesară conexarea cu procedura în cauză în temeiul articolului 85 alineatul (2), doar o transcriere a cauzelor legate de partea insolubilă este transmisă spre a fi conexată.

3 - Procedura de executare silită suspendată în temeiul alineatului (1) încetează, cu privire la partea insolubilă, imediat ce procedura de insolvență este încheiată în temeiul articolului 230 alineatul (1) literele (a) și (d), cu excepția cazului în care se urmărește exercitarea dreptului legal de inversare.

4 - Practicianului în insolvență îi revine responsabilitatea de a notifica, în scris și preferabil prin mijloace electronice, executorii judecătorești numiți în cadrul procedurii de executare silită afectată de declararea insolvenței și de care respectivul practician în insolvență are cunoștință sau de a notifica instanța, atunci când procedura de executare silită este inițiată de un grefier, cu privire la producerea faptelor descrise la alineatul anterior.”

„Articolul 89

Acțiuni legate de datoriile la masa bunurilor care face obiectul insolvenței

1 - În termen de trei luni de la data declarării insolvenței, nu pot fi propuse executări silite pentru plata datoriilor la masa bunurilor care face obiectul insolvenței.

2 - Acțiunile, inclusiv procedurile de executare silită, legate de datoriile la masa bunurilor care face obiectul insolvenței continuă prin conexarea cu procedura de insolvență, cu excepția executărilor silite privind datoriile fiscale.”

9 Care sunt principalele caracteristici ale participării creditorilor la procedura de insolvență?

Organismele de insolvență sunt formate din practicianul în insolvență, comisia creditorilor și adunarea creditorilor. Comisia creditorilor și adunarea creditorilor implică participarea creditorilor în conformitate cu dispozițiile articolelor 66-80 din CIRE:

„Articolul 66

Numirea comisiei creditorilor de către judecător

1 - Înainte de adunarea creditorilor, mai exact la data hotărârii de declarare a insolvenței, judecătorul numește o comisie a creditorilor, formată din trei sau cinci membri și doi supleanți. Funcția de președinte îi va reveni, preferabil, celui mai mare creditor al societății, iar alegerea celorlalți membri va asigura reprezentarea adecvată a diferitelor clase de creditori, cu excepția creditorilor cu rang inferior.

2 - Judecătorul poate decide să nu facă numirea prevăzută la alineatul anterior atunci când consideră justificat acest lucru din cauza dimensiunii mici a masei bunurilor care face obiectul insolvenței, a simplității lichidării sau a numărului limitat de creditori din cadrul insolvenței.

3 - În sensul alineatului (1), unul dintre membrii comisiei reprezintă lucrătorii care au creanțe față de societate, iar alegerea acestui membru va fi în conformitate cu desemnarea efectuată chiar de către lucrători sau de către comisia lucrătorilor, dacă există.

4 - Membrii comisiei creditorilor pot fi persoane fizice sau juridice. Atunci când este aleasă o persoană juridică, aceasta își va numi reprezentantul printr-o procură sau printr-un document semnat de o persoană a cărei semnătură angajează societatea.

5 - Instituțiile statului și instituțiile de asigurări sociale pot fi numite președinte al comisiei creditorilor numai dacă dosarul cauzei cuprinde o ordonanță oficială, emisă de un membru al guvernului care asigură supravegherea entităților în cauză, prin care se autorizează exercitarea funcției și se indică reprezentantul.”

„Articolul 67

Intervenția adunării creditorilor

1 - Adunarea creditorilor se poate dispensa de comisia creditorilor, poate înlocui oricare dintre membrii sau supleanții comisiei numiți de judecător, poate alege doi membri suplimentari și, dacă judecătorul nu a format comisia, poate înființa ea însăși o comisie formată din trei, cinci sau șapte membri și doi supleanți, poate numi președintele și poate modifica, în orice moment, respectiva componență, indiferent dacă există sau nu un motiv întemeiat.

2 - Membrii comisiei creditorilor aleși de către adunare nu trebuie să fie creditori și, la alegerea acestora, la fel ca în cazul numirii președintelui, adunarea nu are obligația de a respecta criteriile prevăzute la articolul 66 alineatul (1), ci trebuie doar să respecte criteriile prevăzute la articolul 66 alineatul (3).

3 - Deciziile adunării creditorilor prevăzute la alineatul (1) vor fi adoptate cu majoritatea prevăzută la articolul 53 alineatul (1), cu excepția cazului în care este vorba despre destituirea unui membru pentru un motiv întemeiat.”

„Articolul 68

Atribuțiile și competențele comisiei creditorilor

1 - Pe lângă alte sarcini care îi sunt atribuite în mod special, comisia este responsabilă cu supravegherea practicianului în insolvență și cooperarea cu acesta.

2 - În exercitarea sarcinilor sale, comisia poate să examineze în mod liber elementele din contabilitatea debitorului și să solicite practicianului în insolvență să furnizeze informațiile pe care le consideră necesare.”

„Articolul 69

Deciziile comisiei creditorilor

1 - Comisia creditorilor se va întruni ori de câte ori este convocată de către președinte sau de către alți doi membri.

2 - Comisia nu poate să delibereze fără prezența majorității membrilor săi. Deciziile vor fi adoptate cu majoritatea voturilor exprimate de către membrii prezenți și, în cazul egalității de voturi, președintele va avea votul decisiv.

3 - Voturile exprimate în scris vor fi permise în cadrul deliberărilor atunci când toți membrii au fost de acord, în prealabil, cu această formă de deliberare.

4 - Deciziile comisiei creditorilor vor fi comunicate judecătorului de către respectivul președinte.

5 - Deciziile comisiei creditorilor nu pot fi atacate în instanță.”

„Articolul 70

Responsabilitatea membrilor comisiei

Membrii comisiei sunt responsabili față de creditorii din cadrul insolvenței pentru prejudiciile care rezultă din neîndeplinirea culpabilă a atribuțiilor lor și se vor aplica dispozițiile articolului 59 alineatul (4).”

„Articolul 71

Rambursarea cheltuielilor

Membrii comisiei creditorilor nu sunt remunerați și au dreptul doar la rambursarea cheltuielilor strict necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor lor.”

„Articolul 72

Participarea la adunarea creditorilor

1 - Toți titularii de creanțe au dreptul de a participa la adunarea creditorilor, la fel ca și persoanele care dețin drepturile menționate la articolul 95 alineatul (2) care, conform dispozițiilor în cauză, nu pot fi exercitate în cadrul procedurii.

2 - Dispozițiile de la alineatele (1) și (4) din articolul următor se aplică mutatis mutandis pentru dreptul titularilor de creanțe cu rang inferior de a participa la adunare.

3 - Creditorii pot fi reprezentați de către un reprezentant cu competențe speciale în acest scop.

4 - Atunci când este necesar pentru buna desfășurare a lucrărilor, judecătorul poate limita participarea la adunare la titularii de creanțe ale căror creanțe ating o sumă specifică, ce nu poate fi stabilită la peste 10 000 de euro. Creditorii afectați în acest sens pot fi reprezentați de un creditor diferit a cărui creanță este cel puțin egală cu limita stabilită sau se pot grupa astfel încât să atingă suma necesară și pot participa prin intermediul unui reprezentant comun.

5 - Practicianul în insolvență, membrii comisiei creditorilor și debitorul, precum și administratorii debitorului au dreptul și obligația de a participa.

6 - La adunare pot participa și cel mult trei reprezentanți ai comisiei lucrătorilor sau, în cazul în care nu există o astfel de comisie, cel mult trei reprezentanți ai lucrătorilor numiți de către aceștia. Ministerul public poate participa, de asemenea.”

„Articolul 73

Drepturile de vot

1 - Creanțele conferă câte un drept de vot pentru fiecare euro sau fracțiune din acesta dacă respectivele creanțe au fost recunoscute deja printr-o hotărâre definitivă pronunțată în cadrul conexării de verificare și clasificare a creanțelor sau în cadrul unei măsuri de verificare ulterioare sau atunci când sunt îndeplinite următoarele două condiții:

a) creditorul a depus deja o cerere de admitere a creanței în cadrul procedurii sau, dacă termenul stabilit în hotărârea judecătorească pentru depunerea cererilor de admitere a creanțelor nu a expirat, creanțele în cauză sunt depuse chiar în cadrul adunării, exclusiv în scopul participării la respectiva adunare;

b) creanțele nu fac obiectul contestării în cadrul adunării de către practicianul în insolvență sau de către un creditor cu drepturi de vot.

2 - Numărul de voturi conferite de o creanță supusă unei condiții suspensive este stabilit întotdeauna de către judecător, ținând seama de probabilitatea îndeplinirii condiției în cauză.

3 - Creanțele cu rang inferior nu conferă drepturi de vot, cu excepția cazului în care o decizie adoptată de adunarea creditorilor se referă la aprobarea unui plan de insolvență.

4 - La cererea unei părți interesate, judecătorul poate să confere voturi pentru creanțele contestate, stabilind suma respectivă, evaluând toate aspectele relevante, inclusiv probabilitatea sumei și natura creanței cu rang inferior și, atunci când sunt implicate creanțe supuse unei condiții suspensive, probabilitatea îndeplinirii condiției în cauză.

5 - Împotriva hotărârii judecătorului menționată la alineatul anterior nu poate fi formulat recurs.

6 - Deciziile adoptate de către adunare nu pot fi considerate în niciun caz nule ca urmare a confirmării ulterioare a faptului că creditorii aveau dreptul, în realitate, la un număr diferit de voturi decât cel care le-a fost acordat.

7 - Fără a aduce atingere altor aspecte prevăzute la alineatele anterioare, creanțele cu garanții reale pentru care debitorul nu răspunde în mod personal conferă câte un vot pentru fiecare euro din suma în cauză sau din valoarea acordată drept garanție, dacă aceasta din urmă este mai mică.”

„Articolul 74

Președinție

Adunarea creditorilor este prezidată de către judecător.”

„Articolul 75

Convocarea unei adunări a creditorilor

1 - Adunarea creditorilor este convocată de către judecător, la inițiativa judecătorului sau la cererea practicianului în insolvență, a comisiei creditorilor ori de către un creditor sau un grup de creditori ale cărui creanțe reprezintă, conform estimării judecătorului, cel puțin o cincime din numărul total de creanțe care nu sunt cu rang inferior.

2 - Data, ora, locul și ordinea de zi a adunării creditorilor vor fi comunicate imediat părților interesate, cu cel puțin 10 zile înainte, printr-o notificare publicată pe site-ul Citius și în notificările afișate pe ușa sediului social al debitorului sau a reședinței acestuia și la sediile debitorului.

3 - Primii cinci creditori în ordinea mărimii, precum și debitorul, administratorii debitorului și comisia lucrătorilor vor fi notificați, de asemenea, cu privire la data, ora și locul adunării prin intermediul unor anunțuri transmise prin scrisoare recomandată, cu aceeași perioadă de notificare prealabilă.

4 - În notificările și anunțurile prevăzute la alineatele anterioare se vor menționa, de asemenea:

a) identificarea procedurii;

b) numele și sediul social sau reședința debitorului, dacă acestea sunt cunoscute;

c) notificarea adresată titularilor de credite care nu și-au depus încă cererile de admitere a creanțelor cu privire la necesitatea de a face acest lucru, în cazul în care termenul stabilit în hotărârea judecătorească pentru depunerea cererilor de admitere a creanțelor nu a expirat, aceștia fiind informați cu privire la faptul că solicitările pentru participarea simplă la adunare pot fi formulate chiar în cadrul adunării, dacă termenul menționat mai sus nu a expirat la data adunării;

d) posibilele limite de participare prevăzute la articolul 72 alineatul (4), cu informarea asupra posibilității de grupare sau de reprezentare.”

„Articolul 76

Suspendarea adunării

Judecătorul poate decide să suspende lucrările adunării, dispunând ca lucrările să fie reluate în următoarele 15 zile lucrătoare.”

„Articolul 77

Majoritate

În alte cazuri decât cele în care prezentul cod impune astfel în scopul unei mai mari majorități sau stabilește alte cerințe, deciziile adunării creditorilor sunt adoptate cu majoritatea voturilor exprimate. Abținerile nu sunt luate în considerare în cadrul votării, indiferent de numărul de creditori prezenți sau reprezentați sau de procentul de creanțe deținute.”

„Articolul 78

Plângerea adresată judecătorului și recursul

1 - Practicianul în insolvență sau orice creditor cu drepturi de vot poate să adreseze judecătorului, verbal sau în scris, o plângere cu privire la faptul că deciziile adunării contravin interesului comun al creditorilor, cu condiția ca plângerea să fie formulată chiar în cadrul adunării.

2 - Împotriva unei decizii de admitere a unei plângeri poate fi formulat recurs de către orice creditor care a exprimat un vot pentru partea câștigătoare;

împotriva unei decizii de respingere a unei plângeri poate fi formulat recurs doar de către reclamant.”

„Articolul 79

Informații

Practicianul în insolvență va furniza în cadrul adunării, la cererea respectivei adunări, informații cu privire la orice aspecte cuprinse în sfera atribuțiilor sale.”

„Articolul 80

Autoritatea unei adunări a creditorilor

Toate deciziile adoptate de adunarea creditorilor pot fi revocate de către adunare și o decizie favorabilă a adunării autorizează doar acțiunile pentru care prezentul cod prevede că este necesară aprobarea de către comisia creditorilor.”

10 În ce mod poate practicianul în insolvență să utilizeze sau să dispună de activele care fac parte din patrimoniul?

Practicianul în insolvență poate să utilizeze sau să înstrăineze activele din masa bunurilor care face obiectul insolvenței în conformitate cu dispozițiile articolelor 149, 150, 157 și 158 din CIRE:

„Articolul 149

Punerea sub sechestru a activelor

1 - După pronunțarea hotărârii de declarare a insolvenței, documentele contabile și toate activele care formează masa bunurilor care face obiectul insolvenței vor fi puse sub sechestru, chiar dacă acestea:

a) au făcut obiectul unui ordin de păstrare, au fost gajate ori sechestrate sau deținute în orice mod, în cadrul oricărei proceduri, cu excepția celor care au fost confiscate ca urmare a unei infracțiuni, cu caracter penal sau administrativ;

b) au fost acordate creditorilor în temeiul articolelor 831 și următoarele din Codul de procedură civilă (Código Civil).

2 - În cazul în care activele au fost vândute deja, încasările provenite din vânzare vor fi confiscate, în cazul în care aceste încasări nu au fost plătite deja creditorilor sau împărțite între aceștia.”

„Articolul 150

Predarea activelor confiscate

1 - Competența de confiscare a activelor rezultă ca urmare a declarării insolvenței, iar practicianul în insolvență trebuie, fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 756 alineatele (1) și (2) din Codul de procedură civilă (Código de Processo Civil), să asigure faptul că activele îi sunt predate imediat, astfel încât acestea să rămână sub răspunderea sa. Această custodie va fi reglementată de normele generale și, în special, de cele aplicabile custodiei legale a activelor gajate.

2 - Punerea sub sechestru este efectuată de către practicianul în insolvență, asistat de comisia creditorilor sau de către un reprezentant al acestei comisii, dacă există și, dacă este cazul, în prezența creditorului care solicită insolvența și a părții insolubile.

3 - Ori de câte ori este inoportun ca practicianul în insolvență să confiște personal activele, în cazul în care bunurile se află în alt district decât cel de insolvență, această punere sub sechestru este efectuată de către un executor judecătoresc și activele sunt încredințate unui custode special, însă la ordinul practicianului în insolvență.

4 - Punerea sub sechestru este efectuată prin confiscarea activelor sau prin predarea directă utilizând o listă de inventar, în conformitate cu următoarele norme:

a) în cazul în care activele au fost încredințate deja unui executor judecătoresc, acestea vor rămâne la executorul judecătoresc, deși pot fi puse la dispoziția practicianului în insolvență, care poate dispune în mod exclusiv de active;

b) în cazul în care sunt întâlnite dificultăți în ceea ce privește îngrijirea activelor sau dacă există îndoieli cu privire la bunurile care se află în custodie, practicianul în insolvență poate solicita grefierului să se deplaseze la locul unde sunt păstrate activele și, după ce dificultățile au fost depășite sau după ce îndoielile au fost clarificate, activele vor fi predate grefierului în cauză;

c) atunci când punerea sub sechestrul este contestată sau când se opune rezistență la aceasta, practicianul în insolvență poate solicita asistență din partea forțelor de ordine și ușa sau seiful pot fi forțate pentru a fi deschise și se va elabora un proces-verbal cu privire la incident;

d) confiscarea constă în descrierea, evaluarea și luarea în custodie a activelor;

e) atunci când activele sunt confiscate, precum și când activele sunt predate utilizând o listă de inventar, practicianul în insolvență sau asistentul acestuia va elabora un document în care sunt descrise și numerotate activele, ca într-un inventar, declarând, dacă este cazul, valoarea atribuită, dacă bunurile au fost predate practicianului în insolvență sau custodelui special și menționând toate aspectele relevante pentru procedură;

f) documentul este semnat de către persoana care este martor la procedură și de către proprietarul sau posesorul activelor confiscate ori, dacă acesta din urmă nu poate sau nu dorește să semneze, de către doi martori disponibili.

5 - La evacuarea unei părți insolubile din reședința sa obișnuită, se aplică dispozițiile articolului 862 din Codul de procedură civilă (Código de Processo Civil).

6 - Plățile primite în numerar de către practicianul în insolvență, cu excepția sumelor strict necesare pentru acoperirea cheltuielilor administrative curente, trebuie să fie depuse imediat la o instituție de credit aleasă de către practicianul în insolvență."

„Articolul 157

Închidere anticipată

Practicianul în insolvență poate să închidă sediile debitorului ori doar unul sau câteva dintre acestea, înainte de întrunirea de evaluare a rapoartelor:

a) cu avizul favorabil al comisiei creditorilor, dacă există o astfel de comisie;

b) cu condiția ca debitorul să nu se opună, în cazul în care nu există o comisie a creditorilor sau dacă, în ciuda opoziției debitorului, judecătorul autorizează acest lucru pentru motivul că întârzierea unei astfel de măsuri până la data întrunirii menționate anterior ar conduce la reducerea considerabilă a masei bunurilor care face obiectul insolvenței."

„Articolul 158

Începerea vânzării activelor

1 - Atunci când hotărârea de declarare a insolvenței rămâne definitivă și după ce a avut loc întrunirea de evaluare a rapoartelor, practicianul în insolvență va vinde imediat toate activele confiscate pentru masa bunurilor care face obiectul insolvenței, indiferent de pasive, cu condiția ca deciziile adoptate de creditorii în cadrul întrunirii menționate anterior să nu se opună acestei vânzări.

2 - Totuși, practicianul în insolvență va efectua o vânzare anticipată a activelor din masa bunurilor care face obiectul insolvenței care nu pot fi păstrate deoarece acestea se pot altera sau deprecia.

3 - În cazul în care se decide să se efectueze vânzarea anticipată a activelor prevăzută la alineatul anterior, practicianul în insolvență va comunica acest lucru debitorului, comisiei creditorilor, ori de câte ori există o astfel de comisie, precum și judecătorului cu cel puțin două zile înainte de vânzare și va publica decizia pe site-ul Citius.

4 - Judecătorul, din proprie inițiativă sau la cererea debitorului, comisia creditorilor sau oricare dintre creditorii din cadrul insolvenței sau al masei bunurilor care face obiectul insolvenței poate să oprească vânzarea anticipată a activelor menționată la alineatul (2). Această decizie va fi comunicată imediat practicianului în insolvență, debitorului, comisiei creditorilor și creditorului care formulează cererea. Nu este permisă nicio cale de atac.

5 - În cererea menționată la alineatul anterior, partea interesată trebuie să indice motive întemeiate pentru a nu vinde activele și trebuie să prezinte, ori de câte ori este posibil, o alternativă viabilă pentru operațiunea planificată de către practicianul în insolvență."

11 Ce creanțe se înregistrează la masa bunurilor care face obiectul insolvenței debitorului și care este regimul creanțelor apărute după deschiderea procedurii de insolvență?

Clasele de creanțe din cadrul insolvenței și tratarea cererilor de admitere a creanțelor depuse după deschiderea procedurii de insolvență, inclusiv datoriile la masa bunurilor care face obiectul insolvenței, sunt prevăzute, în principal, la articolele 47-51 din CIRE:

„Articolul 47

Noțiunea de creditori în cadrul insolvenței și clasele de creanțe în cadrul insolvenței

1 - După declararea insolvenței, toți titularii de creanțe privind proprietatea părții insolubile sau care sunt garantate cu activele care fac parte din masa bunurilor care face obiectul insolvenței, al căror temei este anterior declarării insolvenței, sunt considerați creditori în cadrul insolvenței, indiferent de naționalitatea sau domiciliul lor.

2 - Creanțele menționate la alineatul anterior, precum și creanțele echivalente și datoriile corespunzătoare sunt denumite în prezentul cod „creanțe în cadrul insolvenței” și, respectiv, „datorii în cadrul insolvenței”.

3 - Creanțele care se dovedesc a fi fost dobândite pe parcursul procedurii sunt echivalente cu creanțele din cadrul insolvenței la data declarării insolvenței.

4 - În sensul prezentului cod, creanțele în cadrul insolvenței sunt:

a) creanțele „garantate” și „privilegiate” care beneficiază de garanții reale, inclusiv de drepturi preferențiale speciale și, respectiv, de drepturi preferențiale generale asupra activelor care fac parte din masa bunurilor care face obiectul insolvenței, până la suma corespunzătoare valorii activelor garantate sau drepturilor preferențiale generale, luând în considerare posibilele grevări cu sarcini predominante;

b) creanțele „cu rang inferior”, enumerate în articolul următor, cu excepția cazului în care acestea beneficiază de drepturi preferențiale generale sau speciale sau de ipotecă legală, care nu expiră ca urmare a efectelor declarării insolvenței;

c) orice alte creanțe sunt „obișnuite”."

„Articolul 48

Creanțele cu rang inferior

Următoarele creanțe sunt considerate a fi cu rang inferior și se clasează după alte creanțe din cadrul insolvenței:

a) creanțele deținute de către persoane care au o relație specială cu debitorul, cu condiția ca relația specială să fi existat deja la data dobândirii creanței și creanțele deținute de către persoane cărora acestea le-au fost transmise în perioada de doi ani anterioară începerii procedurii de insolvență;

b) dobânda privind creanțele care nu au rang inferior constituite după declararea insolvenței, cu excepția creanțelor acoperite de o garanție reală și de drepturi preferențiale generale, până la valoarea respectivelor active;

c) creanțele pentru care rangul inferior a fost stabilit de către părți;

d) creanțele care au ca obiect plăți efectuate de către debitor cu titlu gratuit;

e) creanțele din cadrul insolvenței care, ca urmare a rezoluțiunii în beneficiul masei bunurilor care face obiectul insolvenței, s-au acumulat pentru o terță parte ca urmare a relei-credințe;

f) dobânda privind creanțele cu rang inferior constituite după declararea insolvenței;

g) creanțele cu privire la împrumuturile acționarilor.”

„Articolul 49

Persoanele care au o relație specială cu debitorul

1 - Următoarele persoane se consideră a avea o relație specială cu un debitor care este persoană fizică:

- a) soțul/soția debitorului și persoanele care au divorțat de debitor în perioada de doi ani anterioară începerii procedurii de insolvență;
- b) membrii de familie în linie ascendentă sau descendentă sau frații/surorile debitorului sau ai oricăreia dintre persoanele menționate la litera anterioară;
- c) soții/soțiile membrilor de familie în linie ascendentă sau descendentă sau ai/ale fraților/surorilor debitorului;
- d) persoanele care au locuit în mod obișnuit cu debitorul într-o gospodărie comună pentru o perioadă de doi ani anterioară începerii procedurii de insolvență.

2 - Următoarele persoane se consideră a avea o relație specială cu un debitor care este persoană juridică:

- a) partenerii, asociații sau membrii care sunt responsabili din punct de vedere legal pentru datorii și persoanele care au avut acest statut în perioada de doi ani anterioară începerii procedurii de insolvență;
- b) entitățile care, dacă este cazul, au avut o relație de control sau de grup cu societatea, în temeiul articolului 21 din Codul valorilor mobiliare (Código dos Valores Mobiliários), în perioada de doi ani anterioară începerii procedurii de insolvență;
- c) administratorii legali sau de facto ai debitorului și persoanele care au fost administratori legali sau de facto în orice moment în perioada de doi ani anterioară începerii procedurii de insolvență;
- d) entitățile care au legătură cu cei menționați la literele anterioare în oricare dintre formele menționate la alineatul (1).

3 - În situațiile în care insolvența se referă doar la o proprietate autonomă, persoanele care se consideră a avea o relație specială sunt respectivii proprietari și administratori, precum și cei care au legătură cu aceste persoane în formele prevăzute la literele anterioare, iar atunci când este implicată o succesiune vacantă, persoanele care au legătură cu persoana al cărei patrimoniu este administrat în oricare dintre formele prevăzute la alineatul (1), la data deschiderii administrării sau în perioada de doi ani anterioară.”

„Articolul 50

Creanțele supuse unei condiții suspensive

1 - În sensul prezentului cod, creanțele supuse unei condiții suspensive și unei condiții rezolutorii sunt cele a căror constituire sau, respectiv, subzistență face obiectului unui eveniment viitor și incert sau altfel, în temeiul legii, al unei hotărâri judecătorești sau al unui act juridic.

2 - Creanțele supuse unei condiții suspensive sunt:

- a) cele care rezultă din refuzarea executării sau din rezilierea anticipată de către practicianul în insolvență a contractelor bilaterale în curs la data declarării insolvenței sau din rezoluțiunea actelor în beneficiul masei bunurilor care face obiectul insolvenței, respectivă reziliere, refuzare sau rezoluțiune neavând loc;
- b) cele care nu pot fi exercitate împotriva părții insolubile fără executarea silită prealabilă a proprietății altei părți, respectivă executare silită neavând loc;
- c) cele referitoare la insolvență pentru care partea insolubilă nu răspunde personal, datoria nefiind exigibilă.”

„Articolul 51

Datoriile la masa bunurilor care face obiectul insolvenței

1 - Cu excepția cazului în care legea prevede altfel, pe lângă alte datorii clasificate ca atare în prezentul cod, constituie datorii la masa bunurilor care face obiectul insolvenței următoarele:

- a) cheltuielile de judecată ale procedurii de insolvență;
- b) remunerația practicianului în insolvență și cheltuielile acestuia, precum și cele ale membrilor comisiei creditorilor;
- c) datoriile care rezultă din acțiuni pentru administrarea, lichidarea și împărțirea masei bunurilor care face obiectul insolvenței;
- d) datoriile care rezultă din acțiuni ale practicianului în insolvență în exercitarea atribuțiilor sale;
- e) orice datorie care rezultă din executarea unui contract bilateral care nu poate fi refuzată de către practicianul în insolvență, cu excepția cazului în care aceasta se referă la o perioadă anterioară declarării insolvenței;
- f) orice datorie care rezultă din executarea unui contract bilateral care nu poate fi refuzată de către practicianul în insolvență, cu excepția cazului în care aceasta corespunde despăgubirii acordate deja de către cealaltă parte înainte de declararea insolvenței sau care se referă la o perioadă anterioară declarării insolvenței;
- g) orice datorie care rezultă dintr-un contract care are ca obiect o plată de lungă durată, corespunzătoare despăgubirii acordate deja de către cealaltă parte și a cărei realizare a fost solicitată de către administratorul judiciar provizoriu;
- h) datoriile constituite prin acțiuni ale administratorului judiciar provizoriu în exercitarea atribuțiilor sale;
- i) datoriile care au ca sursă îmbogățirea fără cauză justă la masa bunurilor care face obiectul insolvenței;
- j) obligația de a plăti pensie alimentară în legătură cu o perioadă anterioară datei de declarare a insolvenței, în temeiul dispozițiilor articolului 93.

2 - Creanțele corespunzătoare datoriilor la masa bunurilor care face obiectul insolvenței și titularii acestor creanțe sunt denumiți în prezentul cod „creanțe la masa bunurilor care face obiectul insolvenței” și, respectiv, „creditori la masa bunurilor care face obiectul insolvenței”.

12 Care sunt normele care reglementează înregistrarea, verificarea și admiterea creanțelor?

Normele aplicabile depunerii, verificării și admiterii creanțelor și prevăzute la articolele 128-140 din CIRE:

„Articolul 128

Depunerea cererilor de admitere a creanțelor

1 - În termenul stabilit în scopul hotărârii judecătorești de declarare a insolvenței, creditorii din cadrul insolvenței, inclusiv ministerul public, în apărarea intereselor entităților pe care le reprezintă, trebuie să solicite verificarea creanțelor printr-o cerere însoțită de toate documentele justificative disponibile, în care să se indice:

- a) originea, scadența, cuantumul principalului și al dobânzii;
- b) condițiile subordonate, atât suspensive, cât și rezolutorii;
- c) natura creanțelor, respectiv obișnuită, cu rang inferior, privilegiată sau garantată și, în acest ultim caz, activele sau drepturile care fac obiectul garanției și informațiile relevante privind înregistrarea, dacă este cazul;
- d) existența oricăror garanții personale, cu identificarea garanțiilor;
- e) rata dobânzii penalizatoare aplicabilă.

2 - Cererea este adresată practicianului în insolvență și este transmisă prin mijloace electronice, în conformitate cu dispozițiile articolului 17 alineatul (2) din ordinul ministerial de punere în aplicare relevant.

3 - Ori de câte ori creditorii din cadrul insolvenței nu sunt sponsorizați, cererea de depunere a creanțelor este trimisă la adresa profesională a practicianului în insolvență sau prin e-mail ori prin scrisoare recomandată. Practicianul în insolvență va semna la livrare sau va transmite creditorului, în termen de trei zile de la primire, o confirmare a primirii, în același mod utilizat pentru a transmite cererea.

4 - Depunerea cererilor de admitere a creanțelor prevăzută la alineatul (1) poate fi efectuată utilizând formularul furnizat în acest scop pe site-ul care urmează să fie definit într-un ordin ministerial de punere în aplicare emis de membrul guvernului responsabil cu justiția sau formularul tipizat pentru depunerea creanțelor prevăzută la articolele 54 și 55 din Regulamentul (UE) 2015/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015, în cazurile în care se aplică acest regulament.

5 - Verificarea vizează toate creanțele din cadrul insolvenței, indiferent de natura și temeiul lor și chiar creditorii ale căror creanțe au fost recunoscute printr-o hotărâre definitivă au, de asemenea, obligația de a depune aceste cereri de admitere a creanțelor în cadrul procedurii de insolvență, dacă doresc să obțină plata.”

„Articolul 129

Lista creanțelor recunoscute și nerecunoscute

1 - În termen de 15 zile de la expirarea termenului pentru depunerea cererilor de admitere a creanțelor, practicianul în insolvență depune la grefă o listă a tuturor creditorilor recunoscuți și o listă a creditorilor nerecunoscuți, ambele în ordine alfabetică, în legătură nu numai cu cei care au depus cereri de admitere a creanțelor, ci și cu cei ale căror drepturi sunt prevăzute în documentele contabile ale debitorului sau de care practicianul în insolvență are cunoștință în orice alt mod.

2 - Lista creditorilor recunoscuți include identificarea fiecăruia, natura creanței, cuantumul principalului și al dobânzii la data expirării termenului pentru depunerea cererilor de admitere a creanțelor, garanțiile personale și reale, drepturile preferențiale, rata dobânzii penalizatoare aplicabilă, orice condiție suspensivă sau rezolutorie și valoarea activelor care formează masa bunurilor care face obiectul insolvenței pentru care există garanții reale de credit pentru care debitorul nu răspunde personal.

3 - Lista creditorilor nerecunoscuți include justificarea nerecunoașterii.

4 - Toți creditorii nerecunoscuți, precum și creditorii ale căror creanțe sunt recunoscute fără ca aceștia să fi depus o cerere în acest sens sau în alte condiții decât cele din respectiva cerere astfel efectuată trebuie să fie notificați de către practicianul în insolvență prin scrisoare recomandată sau prin unul dintre mijloacele prevăzute la articolul 128 alineatele (2) și (3) și, atunci când sunt implicați creditori cunoscuți care au reședința obișnuită, domiciliul sau sediul social al societății în alt stat membru decât cel în care este inițiată procedura, inclusiv autoritățile fiscale și organismele de asigurări sociale din respectivele state membre, notificarea este transmisă, de asemenea, în conformitate cu articolul 54 din Regulamentul (UE) 2015/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015.

5 - Comunicarea menționată la alineatul anterior poate fi transmisă prin e-mail în cazurile în care creanța a fost depusă prin e-mail și se consideră a fi fost transmisă la data transmiterii. Practicianul în insolvență va atașa respectiva dovadă a livrării la documentele cauzei.”

„Articolul 130

Contestarea listei de creditori recunoscuți

1 - În termen de 10 zile de la expirarea termenului stabilit la articolul 129 alineatul (1), orice parte interesată poate să conteste lista de creditori recunoscuți transmițând judecătorului o cerere în care să se menționeze motivele pentru includerea sau excluderea necuvenită a creanțelor sau incorectitudinea cuantumului sau a calificării creanțelor recunoscute.

2 - În ceea ce privește creditorii notificați prin scrisoare recomandată, termenul de 10 zile se calculează începând din a treia zi lucrătoare de la data respectivei transmiteri.

3 - În cazul în care nu există contestații, se pronunță imediat hotărârea judecătorească de verificare sau clasificare a creanțelor, prin care, cu excepția cazului în care există o eroare vădită, este aprobată lista de creditori recunoscuți, întocmită de practicianul în insolvență, iar creanțele sunt clasificate pe baza acestei liste.”

„Articolul 131

Răspunsul la contestație

1 - La oricare dintre contestații poate să răspundă practicianul în insolvență, precum și orice parte interesată care adoptă o poziție contrară, inclusiv debitorul.

2 - Totuși, în cazul în care contestația se bazează pe includerea necuvenită a unei creanțe specifice pe lista de creditori recunoscuți, pe omiterea condițiilor cărora aceasta li se supune sau pe faptul că o sumă excesivă a fost atribuită sau este calificată într-un grad mai mare decât cel corect, poate să răspundă doar reclamantul respectiv.

3 - Răspunsul va fi prezentat în termen de 10 zile de la expirarea termenului prevăzută la articolul 130 sau de la notificarea transmisă reclamantului care face obiectul contestației, după caz, sub sancțiunea judecării în mod favorabil a contestației.”

„Articolul 132

Depunerea contestațiilor și a răspunsurilor

Lista de creanțe recunoscute și nerecunoscute de către practicianul în insolvență, contestațiile și răspunsurile se depun într-un singur document atașat.”

„Articolul 133

Analiza creanțelor și a conturilor părții insolubile

În perioada stabilită pentru contestații și răspunsuri și în vederea analizării creanțelor de către orice parte interesată și de către comisia creditorilor, practicianul în insolvență trebuie să pună la dispoziție creanțele, respectivele documente privind creanțele și documentele contabile ale părții insolubile într-un loc adecvat, care va fi menționat la finalul listelor de creditori recunoscuți și nerecunoscuți.”

„Articolul 134

Mijloace de probă, copii și exceptarea de la notificare

1 - Dispozițiile articolului 25 alineatul (2) se aplică pentru contestații și răspunsuri.

2 - Pentru consultarea de către părțile interesate, solicitantul trebuie doar să furnizeze două copii al documentelor depuse, dintre care una este destinată arhivării la tribunal, iar cealaltă rămâne în posesia grefei. Atunci când sunt depuse pe suport digital, aceste documente pot fi extrase de către grefă.

3 - În mod excepțional, în situațiile în care contestația se referă la creanțele recunoscute și nu este depusă de respectivul reclamant, o copie suplimentară va fi atașată sau extrasă pentru a fi înmănată reclamantului în cauză.

4 - Contestațiile vor fi notificate respectivilor reclamanți numai atunci când aceștia nu sunt persoanele care contestă.

5 - În perioada stabilită pentru contestații și răspunsuri, dosarul rămâne în posesia grefei pentru a fi analizat și consultat de către părțile interesate.”

„Articolul 135

Avizul comisiei creditorilor

În termen de 10 zile de la expirarea termenului pentru răspunsul la contestații, comisia creditorilor va atașa la documentele cauzei avizul său privind contestațiile.”

„Articolul 136

Încheierea procedurii

1 - După atașarea avizului comisiei creditorilor sau după expirarea termenului stabilit la articolul anterior fără ca această atașare să aibă loc, judecătorul va declara, cu valoarea unei hotărâri judecătorești, că creanțele de pe lista respectivă, care nu sunt contestate, au fost verificate, cu excepția cazului în care există o eroare vădită. Judecătorul poate stabili data și ora pentru efectuarea oricărei încercări de conciliere, în termen de 10 zile, notificând toate persoanele care au formulat contestații și răspunsuri, comisia creditorilor și practicianul în insolvență, astfel încât aceste părți să poată participa personal sau să fie reprezentate de împuterniciți cu competențele speciale necesare.

2 - La încercarea de conciliere, creanțele care merită aprobarea tuturor celor prezenți în condițiile exacte respective vor fi considerate ca fiind recunoscute.

3 - După încheierea încercării de conciliere, procedura este încheiată imediat de către judecător, astfel încât să poată fi emis un ordin oficial în conformitate cu dispozițiile articolelor 595 și 596 din Codul de procedură civilă.

4 - (Abrogat.)

5 - De asemenea, sunt considerate ca fiind recunoscute orice alte creanțe care sunt posibil de recunoscut în lumina probelor prezentate în documentele cauzei.

6 - În ceea ce privește creanțele recunoscute, ordinul oficial final are forma și valoarea unei hotărâri judecătorești, care declară aceste creanțe verificate și clasificate în conformitate cu dispozițiile legale.

7 - În cazul în care pentru verificarea unor creanțe este necesară prezentarea de probe, clasificarea tuturor creanțelor va avea loc la data hotărârii definitive, cu excepția cazului în care judecătorul consideră că respectivele contestații care sunt analizate, având în vedere suma implicată sau natura lor, nu vor împiedica pronunțarea imediată a hotărârii, respectând pe deplin dispozițiile articolului 180 alineatul (1).

8 - În cazul în care judecătorul consideră că nu este adecvat ca încercarea de conciliere să aibă loc, respectivul judecător va emite imediat ordinul oficial prevăzut la alineatul (3)."

„Articolul 137

Măsuri de investigare

Atunci când trebuie să fie adoptate măsuri de investigare înainte de ședința de discuții și judecată, judecătorul va dispune să se întreprindă acțiunile necesare astfel încât aceste măsuri să fie încheiate în termen de 20 de zile de la data ordinului de stabilire a măsurilor în cauză, punând la dispoziția tuturor părților interesate probele prezentate de oricare dintre acestea."

„Articolul 138

Stabilirea datei pentru ședință

După prezentarea probelor sau după expirarea termenului stabilit în comunicări, va fi stabilită data pentru ședința de discuții și judecată în termen de 10 zile."

„Articolul 139

Ședința

În ședința de judecată vor fi respectate termenele stabilite pentru o cauză obișnuită, cu următoarele particularități:

a) ori de câte ori este necesar, la momentul stabilit de instanță, vor fi audiați practicianul în insolvență sau comisia creditorilor;

b) probele vor fi prezentate în ordinea în care sunt depuse contestațiile;

c) pe parcursul discuțiilor, vor lua cuvântul, mai întâi, avocații persoanelor care fac contestații și apoi avocații părților și nu va exista drept la replică."

„Articolul 140

Deliberare

1 - După încheierea ședinței de judecată, judecătorul va delibera cu privire la verificarea și clasificarea creanțelor în termen de 10 zile.

2 - Clasificarea este generală pentru activele din masa bunurilor care face obiectul insolvenței și este specială pentru activele legate de drepturile reale de garanție și drepturile preferențiale.

3 - La clasificarea creanțelor, nu se acordă prioritate ca urmare a unei ipotece judiciare sau a unei ipotece rezultate dintr-un gaj. Totuși, cheltuielile plătite de către solicitant sau creditor constituie datorii la masa bunurilor care face obiectul insolvenței."

13 Care sunt normele care reglementează distribuția veniturilor încasate în urma valorificării activelor? Care este ordinea de preferință a creanțelor și drepturilor creditorilor în funcție de rangul acestora?

Normele aplicabile plății creditorilor prevăd diferențe de tratament în funcție de natura creanțelor: garantate, privilegiate, obișnuite sau cu rang inferior.

Aceste norme sunt prevăzute la articolele 172-184 din CIRE. În aceste dispoziții sunt prevăzute, de asemenea: posibilitatea ca plata datoriiilor părților terțe să facă obiectul subrogării și regimul aplicabil în cazul în care există răspunderea solidară a debitorilor.

„Articolul 172

Plata datoriiilor la masa bunurilor care face obiectul insolvenței

1 - Înainte de a efectua plata creanțelor din cadrul insolvenței, practicianul în insolvență va deduce din masa bunurilor care face obiectul insolvenței activele sau drepturile necesare pentru plata datoriiilor la masa respectivă, inclusiv a celor care pot fi prevăzute până la încheierea procedurii.

2 - Datoriile la masa bunurilor care face obiectul insolvenței sunt atribuite veniturilor la această masă și, cu privire la surplus, încasările fiecărui activ, mobil sau imobil, în proporție adecvată; totuși, suma atribuită nu va depăși 10 % din încasările din activele care fac obiectul garanțiilor reale, cu excepția cazului în care acest lucru este esențial pentru plata integrală a datoriiilor la masa bunurilor care face obiectul insolvenței sau în măsura în care plata integrală a creanțelor garantate nu este afectată.

3 - Plata datoriiilor la masa bunurilor care face obiectul insolvenței va avea loc la scadențele respective, indiferent de stadiul procedurii.

4 - Atunci când sunt formulate acțiuni pentru verificarea dreptului sau restituirea ori separarea activelor vândute deja și în cazul în care a fost depusă contestația relevantă, o sumă egală cu încasările provenite din vânzare, atunci când aceasta poate fi determinată, va rămâne sub formă de depozit și poate fi exclusă din plățile către creditorii la masa bunurilor care face obiectul insolvenței sau din cadrul insolvenței, în timp ce efectele contestației rămân în vigoare. Atunci când încasările nu pot fi determinate, va rămâne sub formă de depozit o sumă egală cu cea prevăzută în inventar. Dispozițiile articolului 180 alineatele (2) și (3) se aplică mutatis mutandis."

„Articolul 173

Începerea plății creanțelor din cadrul insolvenței

Plata creanțelor din cadrul insolvenței acoperă doar creanțele care au fost verificate printr-o hotărâre definitivă."

„Articolul 174

Plata către creditorii garanți

1 - Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 172 alineatele (1) și (2), după ce activele grevate de garanții reale au fost vândute și după ce au fost deduse cheltuielile corespunzătoare, se efectuează imediat plata către creditorii garanți, respectând prioritatea pe care aceștia o au. În ceea ce privește creditorii care nu primesc plata integrală și față de care debitorul este responsabil cu proprietatea sa generală, respectivele solduri sunt incluse în rândul creanțelor obișnuite, înlocuind soldurile estimate, în cazul în care acestea nu coincid.

2 - Înainte de vânzarea activelor, soldul estimat, recunoscut ca o creanță obișnuită, este abordat în repartizarea efectuată între creditorii obișnuiți. Totuși, sumele corespunzătoare repartizării trebuie să rămână sub formă de depozit până la confirmarea soldului real. Retragerea va fi autorizată pe măsură ce sumele sunt confirmate.

3 - Plata datoriilor inexigibile ale părților terțe:

- nu va avea loc, în ipoteza menționată în prima parte a articolului 164 alineatul (5) sau dacă respectivul reclamant renunță la garanție;
- nu poate să depășească suma datoriei, actualizată la data plății prin aplicarea articolului 91 alineatul (2);
- atrage subrogarea în drepturile creditorului, proporțional cu suma plătită în legătură cu cuantumul datoriei, actualizată în aceleași condiții."

„Articolul 175

Plata către creditorii privilegiați

1 - Creanțele privilegiate vor fi plătite utilizând activele care nu sunt atribuite garanțiilor reale predominante, respectând prioritatea pe care acestea o au și proporțional cu sumele lor, în legătură cu cele care au privilegii egale.

2 - Dispozițiile din partea a doua a articolului 174 alineatele (1) și (2) se aplică mutatis mutandis."

„Articolul 176

Plata către creditorii obișnuiți

Creditorii obișnuiți vor fi plătiți proporțional cu creanțele lor, dacă masa bunurilor care face obiectul insolvenței este insuficientă pentru plata integrală."

„Articolul 177

Plata către creditorii cu rang inferior

1 - Plata creanțelor cu rang inferior va avea loc doar după plata integrală a creanțelor obișnuite și se va efectua în ordinea în care aceste creanțe sunt indicate la articolul 48, proporțional cu respectivele sume, respectând dispozițiile de la același alineat, dacă masa bunurilor care face obiectul insolvenței este insuficientă pentru plata integrală.

2 - În cazul în care există un acord privind rangul inferior al creanțelor, părțile pot să acorde unei creanțe o prioritate diferită de cea care rezultă din dispozițiile articolului 48."

„Articolul 178

Repartizarea parțială

1 - Ori de câte ori există sub formă de depozit sume care asigură o distribuție de cel puțin 5 % din valoarea creanțelor privilegiate, obișnuite sau cu rang inferior, practicianul judiciar în insolvență prezintă un plan și un grafic de repartizare care consideră că ar trebui să fie puse în aplicare și care trebuie să fie atașate la cauza principală, cu avizul comisiei creditorilor, dacă există o astfel de comisie.

2 - Judecătorul decide cu privire la plățile pe care le consideră justificate."

„Articolul 179

Plata în cazul debitorilor răspunzători în solidar

1 - Atunci când, pe lângă partea insolubilă, există un alt debitor răspunzător în solidar în aceeași situație, creditorul nu va primi nicio sumă fără să prezinte un certificat care să confirme sumele primite din procedura de insolvență care implică ceilalți debitori; practicianul în insolvență informează, de asemenea, cu privire la plata în cadrul altor proceduri.

2 - Un debitor răspunzător în solidar care plătește datoria doar parțial nu poate fi plătit în cadrul procedurii de insolvență a codebitorilor fără ca respectivul creditor să primească plata integrală."

„Articolul 180

Măsuri de precauție

1 - Atunci când există un recurs împotriva hotărârii de verificare și clasificare a creanțelor sau o contestație printr-o cauză pendinte, creanțele persoanelor care depun contestația sau creanțele care fac obiectul recursului se consideră a fi verificate în mod condiționat, în acest caz din urmă, la suma maximă care ar putea rezulta din cunoașterea acestora, în scopul de a fi tratate în cadrul repartizărilor care urmează să fie efectuate. Totuși, sumele astfel atribuite trebuie să rămână sub formă de depozit.

2 - După pronunțarea hotărârii definitive privind recursul sau cauza respectivă, retragerea sumelor rămase sub formă de depozit va fi autorizată în măsura în care aceasta este solicitată sau, în cazul în care se efectuează repartizarea între creditori, după caz. Atunci când au loc retrageri parțiale, repartizarea se va baza pe suma rămasă.

3 - Persoanele care, din cauza recursului sau a contestației lor, nu au permis retragerea niciunei sume și care pierd recursul respectiv sau contestația respectivă vor despăgubi creditorii astfel afectați, plătind dobândă penalizatoare la rata stabilită legal pentru suma întârziată, de la data repartizării în care această sumă a fost inclusă.

4 - Atunci când are loc o contestație după efectuarea oricărei repartizări, o sumă suplimentară necesară pentru a reface egalitatea cu creditorii echivalenți va fi atribuită creditorilor în cauză, în cadrul repartizărilor ulterioare, fără a aduce atingere faptului că această sumă va rămâne sub formă de depozit dacă nu a fost pronunțată încă o hotărâre definitivă în cauză."

„Articolul 181

Creanțele supuse unei condiții suspensive

1 - Creanțele supuse unei condiții suspensive sunt achitate la valoarea nominală în repartizări parțiale. Totuși, sumele atribuite acestora trebuie să rămână sub formă de depozit pe durata existenței respectivei condiții.

2 - Totuși, în cadrul repartizării finale, în cazul în care condiția nu este îndeplinită:

- nu vor fi luate în considerare creanțele care sunt lipsite de orice valoare din cauza improbabilității vădite ca respectiva condiție să fie verificată, caz în care sumele rămase sub formă de depozit conform alineatului anterior vor fi repartizate între ceilalți creditori;
- în cazul în care nu se produce situația prevăzută la litera anterioară, practicianul în insolvență va depune o sumă corespunzătoare valorii nominale a creanței la o instituție de credit pentru a fi înmănată reclamantului, după îndeplinirea condiției suspensive sau pentru a fi repartizată între ceilalți creditori, după ce este sigur faptul că o astfel de condiție este imposibilă."

„Articolul 182

Repartizarea finală

1 - După încheierea lichidării masei bunurilor care face obiectul insolvenței, distribuția și repartizarea finală sunt efectuate de către grea instanței după ce cauza a fost trimisă pentru calcularea cheltuielilor de judecată și chiar la grea. Încheierea lichidării nu este afectată de activitatea debitorului generatoare de venit care s-ar adăuga la masa bunurilor care face obiectul insolvenței.

2 - Sumele de bani rămase după lichidare care nu acoperă nici măcar cheltuielile de repartizare sunt alocate organismului responsabil cu gestiunea financiară și patrimonială a Ministerului Justiției.

3 - Practicianul în insolvență poate să prezinte, în cauză, o propunere de distribuire și de repartizare finală, însoțită de documentele justificative relevante, iar aceste informații vor fi evaluate de către grefă.”

„Articolul 183

Plăți

1 - Toate plățile sunt efectuate, fără a fi necesară o cerere în acest sens, preferabil prin transfer bancar la codul IBAN al respectivului destinatar, iar suma transferată este retrasă din contul de insolvență.

2 - Atunci când nu este posibilă plata unei creanțe conform dispozițiilor de la alineatul anterior, practicianul în insolvență trebuie să utilizeze un cec emis din contul de insolvență.

3 - În cazul în care un cec nu este prezentat spre plată în termen de un an de la data notificării creditorului, respectiva creanță expiră și suma revine Institutului de Management Financiar și Infrastructură al Justiției (Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça, I. P.).

4 - Utilizarea oricăruia dintre mijloacele de plată menționate la alineatele (1) și (2) nu scutește practicianul în insolvență de îndeplinirea cerințelor legale sau definite prin contract pentru utilizarea contului de insolvență. Articolul 167 alineatul (2) se va aplica mutatis mutandis.”

„Articolul 184

Fonduri rămase

1 - În cazul în care veniturile rezultate în urma lichidării sunt suficiente pentru plata integrală a creanțelor din cadrul insolvenței, soldul este înmănat debitorului de către practicianul în insolvență.

2 - În cazul în care debitorul nu este persoană fizică, practicianul în insolvență va înmâna persoanelor participante partea din sold care le aparține, dacă lichidarea a fost efectuată în afara procedurii de insolvență sau practicianul în insolvență va respecta ceea ce se prevede altfel în lege și în regulamente.”

14 Care sunt condițiile și efectele încheierii procedurii de insolvență (în special prin concordat)?

Condițiile și efectele încheierii procedurii de insolvență sunt prevăzute la articolele 231-234 din CIRE. Aceste dispoziții stabilesc situațiile în care: există aprobarea unui plan de insolvență, în cazul în care acest plan nu se opune încheierii; insolvența încetează; au loc lichidarea și repartizarea finală și masa bunurilor care face obiectul insolvenței este insuficientă.

„Articolul 231

Încheierea la cererea debitorului

1 - O cerere a debitorului de încheiere a procedurii pentru motivul că insolvența a încetat este notificată creditorilor, astfel încât aceștia să poată să conteste încheierea, dacă doresc acest lucru, în termen de opt zile. Se aplică dispozițiile articolului 41 alineatele (3) și (4).

2 - O cerere a debitorului care nu se bazează pe încetarea insolvenței va fi însoțită de documente care să confirme consimțământul tuturor creditorilor care au depus cereri de admitere a creanțelor, atunci când aceasta este prezentată după termenul acordat în acest scop sau, în caz contrar, consimțământul tuturor creditorilor cunoscuți.

3 - Înainte de a decide cu privire la cerere, judecătorul va audia, în oricare dintre aceste cazuri, practicianul în insolvență și comisia creditorilor, dacă există o astfel de comisie.”

„Articolul 232

Încheiere ca urmare a insuficienței masei bunurilor care face obiectul insolvenței

1 - În cazul în care se stabilește faptul că masa bunurilor care face obiectul insolvenței este insuficientă pentru a acoperi cheltuielile de judecată ale procedurii și datorile rămase la masa bunurilor care face obiectul insolvenței, practicianul în insolvență informează judecătorul cu privire la acest fapt; de asemenea, judecătorul în cauză poate fi informat în mod automat cu privire la acest fapt.

2 - După audierea debitorului, a adunării creditorilor și a creditorilor la masa bunurilor care face obiectul insolvenței, judecătorul va declara încheiată procedura de insolvență, cu excepția cazului în care o parte interesată depune, la ordinul instanței, o sumă stabilită de judecător ca fiind considerată necesară în mod rezonabil pentru plata cheltuielilor de judecată ale procedurii și a datorilor rămase la masa bunurilor care face obiectul insolvenței.

3 - După ce cauza a fost trimisă pentru calcularea cheltuielilor de judecată și la grefă, această grefă va distribui, după plata cheltuielilor de judecată, sumele de bani existente la masa bunurilor care face obiectul insolvenței între creditorii la masa bunurilor care face obiectul insolvenței proporțional cu creanțele lor.

4 - După confirmarea insuficienței masei bunurilor care face obiectul insolvenței, practicianul în insolvență poate să întrerupă imediat respectiva lichidare.

5 - În cazul în care procedura de insolvență a fost încheiată din cauza insuficienței masei bunurilor care face obiectul insolvenței, în situațiile în care a fost deschisă o procedură de examinare a culpabilității în cadrul insolvenței și aceasta nu a fost încheiată încă, această procedură continuă în formă limitată.

6 - Dispozițiile alineatelor anterioare nu se aplică atunci când un debitor beneficiază de amânarea plății costurilor, în temeiul articolului 248 alineatul (1), în perioada în care acest beneficiu este valabil.

7 - Se presupune că masa bunurilor care face obiectul insolvenței este insuficientă atunci când valoarea activelor este mai mică de 5 000 de euro.”

„Articolul 233

Efectele încheierii

1 - După încheierea procedurii și fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 217 alineatul (5) cu privire la efectele specifice imediate ale deciziei de aprobare a planului de insolvență:

a) toate efectele care rezultă din declararea insolvenței vor înceta și debitorul va recupera dreptul de a dispune de activele sale și libera gestionare a activității sale, fără a aduce atingere efectelor calificării insolvenței ca fiind culpabilă și dispozițiilor articolului următor;

b) sarcinile comisiei creditorilor și ale practicianului în insolvență încetează, cu excepția celor referitoare la prezentarea conturilor și, dacă este cazul, a celor conferite prin planul de insolvență;

c) creditorii din cadrul insolvenței își pot exercita drepturile împotriva debitorului fără alte restricții decât cele prevăzute în orice plan de insolvență și plan de plăți și în articolul 242 alineatul (1) și, în acest scop, hotărârea de aprobare a planului de plăți și hotărârea de verificare a creanțelor sau decizia pronunțată într-o acțiune de verificare ulterioară, împreună cu hotărârea de aprobare a planului de insolvență, dacă este cazul, vor constitui titlu executoriu;

d) creditorii la masa bunurilor care face obiectul insolvenței pot să reclame împotriva debitorului drepturile care nu au fost achitate.

2 - Încheierea procedurii de insolvență înainte de repartizarea finală va avea următoarele consecințe:

a) rezoluțiunea actelor în beneficiul masei bunurilor care face obiectul insolvenței va deveni nulă, cu excepția cazului în care planul de insolvență conferă practicianului în insolvență competențe de apărare în cadrul acțiunilor care vizează contestarea acestei rezoluțiuni, precum și în situațiile în care rezoluțiunea nu mai poate fi contestată din cauza expirării termenului stabilit la articolul 125 sau în care contestația efectuată a fost respinsă printr-o hotărâre definitivă;

b) întreruperea procedurii în curs cu privire la verificarea creanțelor sau restituirea și separarea activelor lichidate deja, cu excepția cazului în care a fost pronunțată deja o hotărâre de verificare și clasificare a creanțelor, astfel cum se prevede la articolul 140 sau dacă încheierea rezultă ca urmare a aprobării planului de insolvență, caz în care recursurile formulate împotriva acestei hotărâri continuă până la finalizare, la fel ca acțiunile ai căror solicitanți sau debitorul doresc acest lucru, în termen de 30 de zile;

c) *înteruperea procedurii în curs împotriva persoanelor responsabile din punct de vedere legal pentru datoriile părții insolubile propuse de către practicianul în insolvență, cu excepția cazului în care planul de insolvență conferă practicianului în insolvență competențe de continuare a acestor cauze.*

3 - *Cheltuielile de judecată ale acțiunilor de contestare a rezoluțiunii actelor în beneficiul masei bunurilor care face obiectul insolvenței care sunt admise în temeiul alineatului (2) litera (a) vor fi responsabilitatea masei bunurilor care face obiectul insolvenței în cazul în care cauza este închisă ca urmare a insuficienței acestei mase.*

4 - *Cu excepția procedurii de verificare a creanțelor, orice acțiune care depinde de procedura de insolvență și care nu poate fi respinsă, în temeiul alineatului (2) litera (b) sau care nu trebuie să fie continuată de către practicianul în insolvență în conformitate cu planul de insolvență este disjunctă de cauză și trimisă spre soluționare instanței competente. Ulterior, debitorul are legitimitate exclusivă pentru cauza respectivă, indiferent de calificarea sau acordul contrapărții.*

5 - *În termen de 10 zile de la încheiere, practicianul în insolvență va înmâna instanței, pentru arhivare, toate documentele referitoare la procedură aflate în posesia sa, precum și toate documentele contabile ale debitorului care nu trebuie să fie returnate respectivului debitor.*

6 - *Ori de câte ori procedura de insolvență este încheiată fără a fi deschisă o procedură de examinare a culpabilității în cadrul insolvenței în temeiul articolului 36 alineatul (1) litera (i), judecătorul trebuie să specifice în mod expres în hotărâre caracterul fortuit al insolvenței, astfel cum se prevede la articolul 230.*

7 - *Încheierea procedurii de insolvență conform articolului 230 alineatul (1) litera (e), în cazul în care există active sau drepturi pentru lichidare, va determina doar începerea perioadei de atribuire a veniturilor disponibile.”*

„Articolul 234

Efectele asupra societăților comerciale

1 - *În cazul în care încheierea procedurii se bazează pe aprobarea unui plan de insolvență care prevede continuarea societății comerciale, pentru o astfel de reluare a activității nu este necesară decizia asociaților.*

2 - *Asociații pot să decidă să reînceapă activitatea în cazul în care încheierea se bazează pe articolul 230 alineatul (1) litera (c).*

3 - *După ce are loc repartizarea finală și după înregistrarea încheierii procedurii, societatea se consideră a fi dizolvată.*

4 - *În cazul în care încheierea are loc din cauza insuficienței masei bunurilor care face obiectul insolvenței, lichidarea societății urmează regimul juridic pentru proceduri administrative pentru dizolvarea și lichidarea entităților comerciale. Judecătorul trebuie să notifice registrul competent cu privire la încheiere și în legătură cu patrimoniul societății.”*

Efectele asupra persoanelor fizice

În cazul în care debitorul este persoană fizică, la cererea debitorului, acesta poate fi exonerat de creanțele din cadrul insolvenței care nu sunt plătite integral pe parcursul procedurii de insolvență sau în termen de cinci ani de la încheierea acesteia, astfel cum se prevede la articolele 235-248 din CIRE.

Pentru exonerarea pasivelor unei persoane fizice, dacă este permisă, va fi necesar ca veniturile disponibile dobândite de un debitor să fie cedate unui administrator fiduciar ales de instanță pentru o perioadă de cinci ani de la încheierea procedurii de insolvență (perioada de cesiune). La finalul fiecărui an din perioada de cesiune, administratorul fiduciar utilizează sumele primite: a) pentru a plăti cheltuielile de judecată restante ale procedurii de insolvență; b) pentru a rambursa organismului responsabil pentru gestiunea financiară și patrimonială a Ministerului Justiției remunerația și cheltuielile practicianului în insolvență și ale administratorului fiduciar suportate de acest organism; c) pentru a-și plăti propria remunerație și propriile cheltuieli; d) pentru a distribui sumele rămase între creditorii din cadrul insolvenței conform dispozițiilor privind plata către creditorii în cadrul procedurii de insolvență.

La finalul perioadei de cesiune, exonerarea debitorului poate fi acordată de instanță și, în acest caz, toate creanțele din cadrul insolvenței care există încă la data acordării exonerării vor fi anulate, inclusiv cele care nu au fost depuse sau verificate. Totuși, exonerarea nu include: a) creanțele privind pensia alimentară; b) despăgubirile datorate pentru actele ilicite ale debitorului care au fost reclamate ca atare; c) creanțele pentru amenzi și alte sancțiuni financiare pentru infracțiuni cu caracter penal sau administrativ; d) creanțele fiscale.

15 Care sunt drepturile creditorilor după încheierea procedurii de insolvență?

Drepturile creditorilor după încheierea procedurii de insolvență au fost acoperite în răspunsul la întrebarea anterioară. În principiu, după încheierea procedurii, creditorii din cadrul insolvenței își pot exercita drepturile împotriva debitorului fără alte restricții decât cele prevăzute în planurile de insolvență și de plată posibile și în articolul 242 alineatul (1) din CIRE.

Pentru a-și exercita drepturile, hotărârea de aprobare a planului de plăți și hotărârea de verificare a creanțelor sau, dacă este cazul, decizia pronunțată într-o acțiune de verificare ulterioară, împreună cu hotărârea de aprobare a planului de insolvență vor constitui titlu executoriu.

Articolul 242 alineatul (1) din CIRE prevede că, în cazul exonerării pasivelor unei persoane fizice, nu va fi permisă nicio executare silită asupra activelor debitorului care sunt destinate achitării creanțelor din cadrul insolvenței în perioada de cesiune.

Procedura de insolvență este considerată încheiată la momentul prevăzut în articolul 230 din CIRE. Momentul încheierii va depinde de circumstanțele care au determinat respectiva încheiere, astfel:

„Articolul 230

Când se încheie procedura

1 - *Atunci când procedura continuă după declararea insolvenței, judecătorul poate decide să încheie procedura:*

a) *după ce a avut loc repartizarea finală, fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 239 alineatul (6);*

b) *după ce hotărârea de aprobare a planului de insolvență a rămas finală, cu condiția ca acest plan să nu se opună încheierii;*

c) *la cererea debitorului, atunci când debitorul nu se află într-o situație de insolvență sau când își dau consimțământul toți creditorii;*

d) *atunci când practicianul în insolvență confirmă insuficiența masei bunurilor care face obiectul insolvenței pentru acoperirea cheltuielilor de judecată ale procedurii și a altor datorii;*

e) *atunci când încheierea nu a fost declarată încă, în ordinul inițial de exonerare a pasivelor, menționat la articolul 237 litera (b).*

2 - *Creditorii sunt notificați cu privire la hotărârea de încheiere a procedurii și hotărârea este publicată și înregistrată astfel cum se prevede la articolele 37 și 38, cu specificarea respectivelor motive.”*

16 Cine suportă costurile și cheltuielile legate de procedura de insolvență?

Cheltuielile de judecată și cheltuielile procedurii de insolvență se consideră a fi datorii la masa bunurilor care face obiectul insolvenței în temeiul articolului 51 din CIRE, menționat anterior.

Înainte de a efectua plata creanțelor din cadrul insolvenței, practicianul în insolvență va deduce activele sau drepturile necesare pentru plata cheltuielilor de judecată și a cheltuielilor procedurii, inclusiv a celor care pot fi prevăzute până la încheierea procedurii. Plata cheltuielilor de judecată și a cheltuielilor procedurii este efectuată în conformitate cu articolul 172 din CIRE menționat anterior.

În cazul exonerării pasivelor persoanei fizice, administratorul fiduciar va utiliza sumele primite la sfârșitul fiecărui an din perioada de cesiune în primul rând pentru a plăti cheltuielile de judecată și cheltuielile procedurii, în conformitate cu articolul 241 din CIRE.

17 Care sunt normele privind nulitatea, anularea sau inopozabilitatea actelor juridice prejudiciabile masei credale?

Articolele 120-127 din CIRE prevăd posibilitatea de anulare a actelor care aduc atingere intereselor colective ale creditorilor, cu condiția să fie îndeplinite condițiile prevăzute la aceste articole.

„Articolul 120

Principii generale

1 - Actele care aduc atingere masei bunurilor care face obiectul insolvenței, care sunt efectuate în perioada de doi ani anterioară începerii procedurii de insolvență, pot fi anulate în beneficiul masei bunurilor care face obiectul insolvenței.

2 - Se consideră că actele care diminuează, zădărnicesc, împiedică, periclitează sau întârzie plata către creditorii din cadrul insolvenței aduc atingere masei bunurilor care face obiectul insolvenței.

3 - Se presupune că actele din oricare dintre tipurile menționate la articolul următor, chiar dacă sunt comise sau omise în afara termenelor stabilite la articolul respectiv, aduc atingere masei bunurilor care face obiectul insolvenței, cu excepția cazului în care sunt admise probe în sens contrar.

4 - Cu excepția cazurilor menționate la articolul următor, rezoluțiunea presupune reaua-credință a terței părți cu privire la actele realizate sau omise în perioada de doi ani anterioară începerii procedurii de insolvență la care a participat sau de pe urma cărora a beneficiat o persoană care are o relație specială cu partea insolubilă, chiar dacă această relație specială nu a existat la acea dată.

5 - Reaua-credință se înțelege a fi cunoașterea, la data actului respectiv, a oricăreia dintre următoarele circumstanțe:

- a) faptul că debitorul se afla în situație de insolvență;
- b) caracterul prejudiciabil al actului și faptul că debitorul se afla în situație de insolvență iminentă la acel moment;
- c) începerea procedurii de insolvență.

6 - Actele juridice efectuate în cadrul procedurii speciale de revitalizare sau al procedurii speciale de acord de plată guvernate de prezenta lege, în cadrul măsurilor de redresare și reorganizare sau în legătură cu adoptarea măsurilor de rezoluțiune din secțiunea VIII din Normele generale pentru instituțiile de credit și societățile financiare (Regime Geral das Instituições de Crédito e Sociedades Financeiras), aprobate prin Decretul-lege nr. 298/92 din 31 decembrie 1992, nu pot fi anulate prin aplicarea normelor prevăzute în prezentul capitol. Acest lucru este valabil și pentru actele realizate în cadrul Regimului extrajudicial de reorganizare a întreprinderilor (Regime Extrajudicial de Recuperação de Empresas) sau în cadrul oricărui altui proces echivalent prevăzut în legislația specială, al cărui scop este acela de a acorda debitorului mijloace de finanțare suficiente pentru a efectua o redresare viabilă.”

„Articolul 121

Rezoluțiune necondiționată

1 - Următoarele acte pot fi anulate în beneficiul masei bunurilor care face obiectul insolvenței, fără a fi necesare alte cerințe:

- a) împărțirea efectuată cu mai puțin de un an înainte de data începerii procedurii de insolvență, în cadrul căreia cota părții insolubile a fost acoperită, în principal, cu active ușor de disimulat, cu activele generale și valorile nominative care le revin părților cointeresate;
- b) actele realizate de debitor în mod gratuit în perioada de doi ani anterioară începerii procedurii de insolvență, inclusiv renunțarea la succesiune sau la moștenire, cu excepția donațiilor efectuate în mod normal;
- c) constituirea de către debitor a unor garanții reale privind obligațiile preexistente sau altele care înlocuiesc aceste obligații, în perioada de șase luni anterioară începerii procedurii de insolvență;
- d) fidejusiunea, subfidejusiunea, garanțiile sau mandatele de credit pe care partea insolubilă le-a semnat în perioada menționată la litera anterioară și care nu respectă activitățile comerciale cu interes real pentru partea insolubilă;
- e) constituirea de către debitor a unor garanții reale în același timp cu crearea obligațiilor garantate, în perioada de 60 de zile anterioară începerii procedurii de insolvență;
- f) plata sau alte acte de încetare a obligațiilor a căror scadență a fost după data începerii procedurii de insolvență și care au avut loc în perioada de șase luni anterioară începerii procedurii de insolvență sau după această dată, dar înainte de scadență;
- g) plata sau alte modalități de încetare a obligațiilor care au avut loc în perioada de șase luni anterioară începerii procedurii de insolvență în condiții care nu sunt obișnuite în actele juridice și pe care creditorul nu le poate solicita;
- h) actele cu titlu oneros efectuate de partea insolubilă în anul anterior începerii procedurii de insolvență, în cazul în care obligațiile asumate de aceasta depășesc în mod vădit obligațiile contrapărții;
- i) rambursarea împrumuturilor acționarilor, atunci când aceasta are loc în aceeași perioadă menționată la litera anterioară.

2 - Asupra dispozițiilor de la alineatul anterior prevalează normele de drept care, în mod excepțional, impun întotdeauna reaua-credință sau alte cerințe.”

„Articolul 122

Sisteme de plată

Actele acoperite de un sistem de plată definit la articolul 2 litera (a) din Directiva nr. 98/26/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai sau comparabile cu acesta nu pot fi anulate.”

„Articolul 123

Forma de rezoluțiune și prescripția drepturilor

1 - Rezoluțiunea poate fi efectuată de către practicianul în insolvență prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire în termen de șase luni de la data la care se ia cunoștință de actul în cauză, dar niciodată după doi ani de la data declarării insolvenței.

2 - Totuși, atât timp cât activitatea nu a fost încheiată, rezoluțiunea poate fi declarată și, în mod excepțional, nu este supusă unui termen.”

„Articolul 124

Efecte cu privire la cesionari

1 - Efectele rezoluțiunii actului cu privire la cesionarii ulteriori presupun reaua-credință a acestora, cu excepția succesorilor universali sau dacă a avut loc un nou transfer în mod gratuit.

2 - Dispozițiile de la alineatul anterior se aplică mutatis mutandis pentru constituirea drepturilor asupra activelor transferate în beneficiul unei părți terțe.”

„Articolul 125

Contestarea unei rezoluțiuni

Dreptul de a contesta o rezoluțiune expiră în termen de trei luni, acțiunea corespunzătoare fiind în curs, fiind propusă împotriva masei bunurilor care face obiectul insolvenței și bazându-se pe procedura de insolvență.”

„Articolul 126

Efectele rezoluțiunii

1 - Rezoluțiunea are efecte retroactive și trebuie să fie restabilită situația care ar fi existat dacă actul în cauză nu ar fi fost realizat sau omis, după caz.

2 - Acțiunea formulată de practicianul în insolvență în scopul prevăzut la alineatul anterior depinde de procedura de insolvență.

3 - Sancțiunile aplicate părților terțe care nu prezintă active sau valori care trebuie să fie returnate la masa bunurilor care face obiectul insolvenței în termenul stabilit în hotărâre vor fi cele prevăzute în dreptul procedural pentru depozitarul de active grevate de sarcini care nu le predă la timp.

4 - Obiectul furnizat de partea terță va fi returnat numai dacă poate fi identificat și separat de cele care aparțin părții rămase din masa bunurilor care face obiectul insolvenței.

5 - În cazul în care nu se produce situația descrisă la alineatul anterior, obligația de a returna valoarea corespunzătoare constituie o datorie la masa bunurilor care face obiectul insolvenței proporțională cu respectiva îmbogățire la data declarării insolvenței și o datorie în cadrul insolvenței cu privire la orice sumă rămasă posibilă.

6 - Obligația de returnare care îi revine achizitorului, în mod gratuit, există numai în mod proporțional cu propria sa îmbogățire, cu excepția cazului de re-credință reală sau presupusă.”

„Articolul 127

Actio Pauliana

1 - Creditorii din cadrul insolvenței nu pot să introducă noi acțiuni pauliene (actiones Paulianae) împotriva actelor realizate de debitor a căror rezoluțiune a fost declarată de practicianul în insolvență.

2 - Acțiunile pauliene pendinte la data declarării insolvenței sau cele propuse ulterior nu vor fi conexate cu procedura de insolvență și, în cazul rezoluțiunii actului de către practicianul în insolvență, acestea vor continua numai dacă rezoluțiunea în cauză este declarată nulă ulterior printr-o hotărâre definitivă, care va fi obligatorie cu privire la acțiunile referitoare la aspecte pe care practicianul în insolvență le-a evaluat, cu condiția ca acest lucru să nu contravină unei cauze judecate anterior.

3 - Atunci când o este admisă o acțiune pauliană, interesul creditorului care formulează această acțiune este evaluat în sensul articolului 616 din Codul de procedură civilă (Código Civil), fără a ține seama de modificările aduse respectivei creațe printr-un posibil plan de insolvență sau de plăți.”

Avertisment: Conținutul prezentului dosar cu informații nu angajează punctul de contact sau instanțele și nu exclude consultarea legislației în vigoare sau a amendamentelor la aceasta. Dispozițiile legale ale CIRE menționate mai sus iau în considerare versiunea Decretului-lege nr. 53/2004 din 18 martie 2004, până la și inclusiv revizuirea adoptată prin Decretul-lege nr. 84/2019 din 28 iunie 2019.

Ultima actualizare: 23/06/2021

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.